

Jankovic-Mes
klanica i prerada mesa

Lačarak, Železnička 40, Tel/Fax: 022/671-006
www.jankovic-mes.co.rs

PHILIP DUŠEĆI
NIJE VAŽNO GDE, VAŽNO JE NA ČEMU...

philip
Filipović Co.

Jarački put bb
22000 Sremska Mitrovica
+381 22 624 665
www.duseciphilip.com

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina VI • Broj 96 • 20. januar 2017. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

IDILA

Foto: M. Mileusnić

Snežni nanosi, praćeni niskim temperaturama i vetrom uspavali su oranice širom Srema. I dok na Dunavu još uvek suvereno vlada led, u mitrovačkom selu Calma, ponosni vlasnik ponija **Đorđe Cavić** pronašao je način da snežne dane učini lepšim.

Na ulicu je, kao i svake zime, izveo svoje sanke, upregao ponije i krenuo u potragu za decom. Vožnja je besplatna i svako je dobrodošao da mu se pridruži. Jedini problem je što zbog vetra, obaveza i sve manjeg broja dece u ovom Fruškogorskom selu, potraga traje sve duže i duže.

M. Mileusnić

U OVOM BROJU

SREMSKA MITROVICA- INDIJA

**Novi projekti
i više sredstava
za agrar**

Strana 3.

U RAVNJU UČIONICE
SVE PRAZNIJE

**Kad narod ostane
bez "Naroda"**

Strana 9.

GRGUREVCI • JELENA NEDELJKOVIĆ, DAMA MEĐU KONJANICIMA

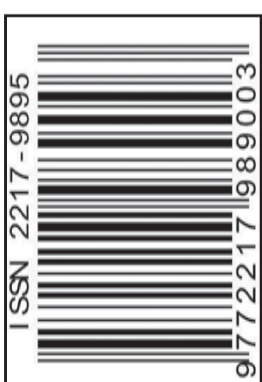
Vatra seva kad teraju Sremci

Trenutno, u Grgurevcima ima (svega) osam konja. Skromno, rekli bi, ali dovoljno za početak. Ono što je važnije jeste da ljubav prema ovim životinjama raste i da je podjednako dele kako oni koji konje imaju, tako i oni koji ih, kada se o raznim zgodama konjanici na grgurevačkim sokacima pojave – pozdravljaju sa ushićenjem i srećom.

SMS MALI OGLASI 063/8526-021

Strana 11.

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •**
Светог Димитрија 22

od 4.1. do 13.1. 2017.

**↑ Rast
prometa**

**✓ Dešavanja
na svetskim
berzama**

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

O IZMENI ZAKONA O POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

Što pre do IPARD fondova

Ministar poljoprivrede **Branislav Nedimović** izjavio je da je cilj izmena Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju da što pre uđemo u IPARD procedure kako bi 175 miliona evra iz tog fonda EU bila na raspolaganju poljoprivrednim proizvođačima i prerađivačima u

U skupštinskoj raspravi o izmenama zakona iz oblasti poljoprivrede, Nedimović je rekao, povodom primedbi pojedinih opozicionih poslanika o selektivnosti u načinu eventualnog dobijanja sredstava iz tog fonda, rekao da je postupak apsolutno otvoren i transparentan.

IPARD program je usvojen, procedure su uskladjene sa svim pravilima EU, rekao je ministar i naveo da je ideja da se ta sredstva što pre stave u funkciju i da ih dobije što veći broj korisnika na transparentan način.

Povodom navoda pojedinih opozicionih poslanika da treba skratiti

vreme za administrativne rokove i procedure kada je reč o korišćenju sredstava iz IPARD-a, Nedimović je rekao da će podzakonskim aktima rokovi biti skraćeni, te da prvo što će biti urađeno jeste nabavka mehanizacije.

Dodao je da će tu rokovi biti jako kratki i brzo će se odobravati sredstva.

Poslanik Narodne seljačke stranke i predsednik skupštinskog odbora za poljoprivredu **Marijan Rističević** rekao je da će, pored sredstava iz IPARD fonda, poljoprivrednici moći da koriste sredstva iz budžeta Srbije, pokrajine i lokalnih samouprava, te da će svako prema svojim mogućnostima dobijati određene podsticaje.

Poslanica SPS **Snežana Bogosavljević Bošković**, bivša ministarka poljoprivrede, povodom navoda pojedinih poslanika opozicije o smanjenju subvencija koje, kažu, kasne, rekla je da je vlada 2014.

isplatila sve dugove prema poljoprivrednicima, koji su nastali pre 2014. godine.

Dodaje da je 2014. bilo određeno pet milijardi dinara za isplatu podsticaja u poljoprivredi, a 2015. dodatnih 10,2 milijarde dinara, te su tako isplaćena sva dugovanja prema poljoprivrednicima.

U raspravi, ministar Nedimović prihvatio je amandman skupštinskog Odbora za poljoprivredu na izmene Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim se preciziraju uslovi za radno mesto u Upravi za agrarna plaćanja.

Amandmanom odbora omogućava se da poslove kontrole korisnika sredstava i projekata u vezi sa investicijama u sektorima proizvodnje i prerade mesa i mleka može da obavlja, pored tehničkih, ekonomskih ili pravnih nauka i lice koje je steklo visoko obrazovanje iz veterinarske nauke.

Branislav Nedimović

Uslovi su i položen stručni ispit i najmanje tri godine iskustva u struci.

Od 33 amandmana na izmene Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju prihvaćen je jedan amandman predsednika odbora Marjana Rističevića, a od 48 amandmana na izmene Zakona o podsticajima

u poljoprivredi i ruralnom razvoju prihvaćena su dva Rističevićeva amandmana.

Na izmene Zakona o vodama podneto je ukupno 60 amandmana, od kojih je Odbor za poljoprivredu prihvatio 16 amandmana poslanika.

Tanjug
Foto: V. Lalić / RAS Srbija

ZA KVALITETNIJU SARADNJU SA KINOM

Ukinuti birokratske prepreke

Tokom posete kineskog Ministra poljoprivrede, potpisan je i Memorandum o razumevanju i saradnji u poljoprivredi, posebno investicija u preradu voća i mesa

Tržište Kine je velika šansa za poljoprivredne proizvode iz Srbije, izjavio je Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine **Branislav Nedimović**. Ministar je istakao da neće biti propuštena prilika za razvoj ekonomskih odnosa sa Kinom.

Nedimović i kineski ministar poljoprivrede **Han Cangfuo**, koji su posetili Opštinu Topola, obišli Oplenac, a nakon toga i fabriku

za preradu voća i povrća "GMP Enterprajz" u Jarmenovcima i Vinariju Aleksandrović u Vinči, razgovarali su o izvozu junećeg i jagnječeg mesa, kao i voćarskih proizvoda.

Nedimović kaže da je ostalo da se usklade sertifikati za mleko, mleko u prahu i mleko za bebe.

- Verovatno ću tokom prve polovine ove godine ići u njihov Generalni inspektorat za bezbed-

nost hrane da još dodatne stvari usaglasimo, dodao je Nedimović.

Navedeći da je Srbija jedan od najvećih proizvođača šljiva na svetu, Nedimović je rekao da je tržište Kine toliko da bi, kada bi svaki Kinez dnevno pojeo po jednu šljivu, za šest dana bio potrošen kompletan rod koji se proizvede u Srbiji.

Da bi to bilo moguće, smatra Ministar, potrebno je raditi i na ukidanju svih birokratskih barijera koje u znatnoj meri kočie kvalitetnu saradnju.

Govoreći da poljoprivreda bez prerađivačke prehrambene industrije ne može da funkcioniše, Nedimović kaže da se iz Srbije već izvoze na tržište Kine određene vrste poljoprivrednih proizvoda, ali da su to mali kontingenti, te da je cilj da se strateško partnerstvo Srbije i Kine koje postoji pretvori u "ekonomiju i brojeve".

Tokom posete kineskog Ministra poljoprivrede, potpisan je i Memorandum o razumevanju i saradnji u poljoprivredi, posebno investicija u preradu voća i mesa.

Cangfuo je rekao da je došao u Srbiju da bi započeo realizaciju izjave o strateškom partnerstvu predsednika Kine Si Đipinga i premijera

U obilasku sumadijskog kraja

Srbije Aleksandra Vučića potpisane, juna prošle godine.

"Sarađivaćemo u investicijama u poljoprivredu i tehnološki razvoj, i ohrabrićemo naša preduzeća da dođu u Srbiju", rekao je on.

Dodao je da će podsticati kinesku akademiju da sarađuje sa zemunskim Institutom za kukuruz. Cangfuo je rekao da Kinezi jedu šljive i da je čuo za rakiju šljivovicu, replicirajući na izjavu Nedimovića da bi Srbija mogla da proda Kini celokupnu proizvodnju šljiva.

Ministar Nedimović je istakao da je posle prošlogodišnjeg potpisivanja sporazuma sa Kinom i dobrih kontakata premijera **Aleksandra Vučića** sa kineskim zvaničnicima logično da su politički odnosi Srbije i Kine na najvišem nivou i da su narasli u istoriji do tačke do koje do sada nisu nikada bili.

- Logična posledica toga je razvoj ekonomije, u okviru nje i poljoprivrede, rekao je Nedimović.

Odgovarajući na pitanja novinara o pomoći opštini Ivanjica, Nedimović je rekao da je Vlada Srbije donela odluku o pomoći područjima ugroženim snegom i ledom, te da će opština Ivanjica dobiti kontingent hrane za 4.000 grla koji je obezbeđen iz robnih rezervi.

Povodom problema vodosnabdevanja na Peštorskoj visoravni, Nedimović kaže da se sastao sa predsednicima opština Sjenica i Tutin, te da se radi na projektnoj dokumentaciji potrebnoj za dobijanje građevinske dozvole i rešavanju problema vodosnabdevanja u nekoliko sela na Pešteru za koje kaže da su "srce stročarstva".

Foto: Tanja Valić / Tanjug

Treba ukinuti birokratske prepreke

NAKON RAZGOVORA SA AMBASADOROM ČEPURINOM

Dogovoreni dalji koraci za povećanje izvoza u Rusiju

Ministar poljoprivrede **Branislav Nedimović** i ruski ambasador **Aleksandar Čepurin** postigli su dogovor da se što pre formira poseban tim koji će pratiti

trgovinsku razmenu poljoprivrednih proizvoda između dve zemlje i istovremeno preduzimati sve mere za ubrzanje unapređenja ekonomskih odnosa.

Kao se navodi u saopštenju Ministarstva, Nedimović je razgovarao sa Čepurinom o unapređenju saradnje u cilju daljeg povećanja izvoza goveđeg i svinjskog mesa, gotovih

i prerađenih mesnih proizvoda, ali i drugih poljoprivrednih proizvoda iz Srbije u Rusku Federaciju.

Na sastanku je takođe iskazana i spremnost Ruske Federacije da se

u narednom periodu preduzmu dodatni koraci kako bi se srpskim proizvođačima mesa omogućio i izvoz novih proizvoda na rusko tržište.

Tanjug

	<p>OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica • Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević</p> <p>• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović • DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miļan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 063/8526-021 • ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs TELEFON/FAX: 022/610-144 • Registarski broj NV000659</p>	<p>CIP - Katalogizacija u publikaciji Библиотека Матице српске, Нови Сад 63(497.113)</p> <p>Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović. - God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm</p> <p>Dva puta mesečno. ISSN 2217-9895 COBISS.SR-ID 273701127</p>
--	---	--

SREMSKA MITROVICA • NAČELNIK GRADSKJE UPRAVE ZA POLJOPRIVREDU VLADIMIR NASTOVIĆ

Zašto duplo veći agrarni bužet

Gradska uprava za poljoprivredu i zaštitu životne sredine Sremske Mitrovice ima ove godine na raspolaganju znatno više novca nego prošle godine. Budžet namenjen za projekte u poljoprivredi i zaštiti životne sredine iznosi 245 miliona dinara, a prošle godine je iznosio 107 miliona dinara

Gradska uprava za poljoprivredu Grada Sremska Mitrovice ima na raspolaganju ove godine sumu koja je duplo veća od prošlogodišnje, jer su u planu značajni poslovi koje treba završiti ili početi a suština im je komasacija. Ovaj posao se privodi kraju u Radenkoviću, gde sledi čišćenje terena i prilagodjavanje poljoprivrednih površina nameni u poljoprivredi, a sličan posao će se nastaviti u katastarskoj opštini Šašinci.

Zato smo odvojili prilično veliku sumu sredstava, jer ih zahteva planirani posao zbog konfiguracije terena, blizine bare Zasavice, šuma i šumara u ataru Radenkovića koje treba očistiti. Gledaćemo da komasaciju u Radenkoviću završimo i da se uradi projekat nadele zemlje vlasnicima na osnovu fiktivnog stanja koje je u završnoj fazi, a time bi ova komasacija bila završena – govori o značaju komasacije načelnik Vladimir Nastović.

Komasacija i odvodnjavanje

Sto se tiče Gradske uprave za poljoprivredu, nastavlja Nastović dalje, da uskoro počinje i komasacija u katastarskoj opštini Šašinci za koju je program već urađen. Ovim poslovima se uredjuju poljoprivredne površine na mitrovačkoj teritoriji, ukupnjavaju se poljoprivredne površine bilo da su državne ili privatne, a tako se zemlja prilagodjava potrebama ozbiljnije poljoprivredne proizvodnje.

Prosečan posed u sremsko-mitrovačkoj opštini je mali, do pet hektara. Takvih je preko 80 odsto gazdinstava kod nas, a ni sve tako male površine nisu na jednom mestu već na više mesta. Onda je jasno da se ne može pričati o nekoj ozbiljnoj proizvodnji kod nas. Komasaacija u Radenkoviću, na primer, nije radjena od davnina, paralelno

Dobra hrana

Grad Sremska Mitrovice očekuje u 2017. godini sredstva iz fondova razvojne pomoći Evropske unije u iznosu od 19.732.000 dinara, uz obavezu obezbeđivanja sredstava za sufinansiranje od 3.480.000 dinara. Radi se o projektu "Good Food" a ovo sufinansiranje je obuhvaćeno odlukom o budžetu Grada Sremska Mitrovice.

smo radili i projekat odvodnjavanja tog područja kako bi se stvorila mogućnost navodjavanja budući da tu imamo veliki broj povrtara. Kad komasaacija bude okončano oni će moći da se bave poljoprivredom na moderan način – dodaje načelnik za poljoprivredu.

Prekogrančni projekat

Pripremljen je projekat prekogranične saradnje, pronadjen je partner iz Republičke Hrvatske to je opština Drenovci i njihova Agencija "Vjeverica" dok će partneri sa srpske strane biti Grada Sremska Mitrovice, GU za poljoprivredu, Regionalna azvojna agencija "Srem", Agencija za ruralni razvoj grada. Radi se o projekat "Good Food" odnosno "Dobra hrana". O predlogu će nadležni odlučivati krajem februara ili početkom marta, ali je ovaj

mitrovački projekat dobio već podršku Ministarstva poljoprivrede.

Cilj nam je da se na teritoriji Mitrovice proizvodi kontrolisano ispravna hrana za koju ćemo moći garantovati da je bezbedna za ljudsku ishranu. Kroz ovaj projekat ćemo nabaviti laboratoriju koja će biti definitivno opremljena svim neophodnim za ispitivanje odsustva škodljivih sastojaka u hrani, iz toga fonda ćemo finansirati i edukaciju ljudi u PSS Sremska Mitrovice koji će takodje raditi ovaj posao i edukaciju poljoprivrednih proizvođača o načinu proizvodnje i značaju kontrole. Ako sve bude kako smo planirali ovim će biti stvoreni uslovi da se bukvalno kontrolišu poljoprivredni proizvodi na našem terenu i to onih proizvođača koji budu hteli da udju u ovaj oblik saradnje. U pitanju je saradnja u povrtarskoj, voćarsko vinogradarskoj i proizvodnja meda – istakao je Nastović.

Ulagачi dolaze

Ovim projektom će se omogućiti poljoprivrednim proizvođačima da garantuju za svoju robu i da je kao takvu mogu planirati na tržištu. Zamišljeno je da se na tržnicama takvi proizvođači postave na svoja posebna mesta, ali će oni biti pod stalnom kontrolom stručnjaka čiji papiri će garantovati da je ta roba i hrana apsolutno bezbedna.

Kako je došlo do projekta? Nastović odgovara da je ideja bila

Načelnik Vladimir Nastović

mitrovačka da je krenula iz Uprave za poljoprivredu, Agencije za ruralni razvoj i stručne službe. Sagledane su potrebe, a došlo se do zaključka da takav projekat ima smisla.

Upšte gledano najvažnije pitanje je ulaganje. Ima li zainteresovanih za ulaganja u agraru?

Investitora ima u voćarstvu, jedna turska kompanija je zainteresovana za državnu zemlju i po njihovom planu hoće da podignu zasad voća na 300 hektara sa preradom. Očekujemo ulagače i u oblasti povrtarstva. U pitanju je jedna nemačka kompanija koja je već bila ovde, i u ozbiljnim je pregovorim sa našim gazdinstvima ali ostaje da vidimo šta će od planova biti – odgovara Vladimir Nastović.

Prošle godine je dana u zakup dva zemlja koja je bila na raspolaganju. Nakon drugog kruga licitacije dobijena je sa suglasnost ministarstva, zakupci su u postupku plaćanja, a u Gradskoj upravi za poljoprivredu pripremaju program korišćenja uređenja i zaštite zemljišta za ovu godinu.

S.Đaković

Komisija za licitaciju

INĐIJA • AKTUELNO IZ AGENCIJE ZA RURALNI RAZVOJ

Više sredstava za indijski agrar

- Odlukom predsednika opštine Vladimira Gaka, opredeljena su veća sredstva za razvoj poljoprivrede u našoj opštini. U dogovoru sa poljoprivrednicima i u skladu sa njihovim potrebama, nastojaćemo da odobrene mere sprovedemo i realizujemo. Ideja jeste da se mere prilagode njima kako bi se unapredila poljoprivredna proizvodnja kaže Ivana Pejović Ševrt

Poljoprivrednici sa teritorije indijske opštine ove godine će moći da računaju na veća sredstva iz budžeta Fonda za razvoj poljoprivrede. Prema rečima direktorice **Ivane Pejović Ševrt** u Fondu za poljoprivredu ove godine će se naći 24 miliona dinara, što je više nego prošle godine a u skladu sa tim se i pripremaju programi i mere podrške poljoprivrednoj proizvodnji. Uporedo sa pripremom izrađuje se izveštaj za proteklu godinu kako bi se analizirao učinak.

Agencija za ruralni razvoj opštine Indija u ovom periodu ima obavezu da uradi izveštaj koji šalje Ministarstvu poljoprivrede. Taj izveštaj se sastoji od utrošenih sredstava po programu mera i podrške ruralnog razvoja za 2016. godinu ističe ona i podseća da su bila raspisana četiri konkursa.

Prvi je bio konkurs za dodelu besprovratnih sredstava za nabavku nove priključne mehanizacije i opreme u sektoru voće, grožđe, povrće, cveće i ostali usevi. Za ovaj konkurs je bilo predviđeno 6.500.000 miliona dinara a toliko je i isplaćeno. Drugi konkurs se odnosio na dodelu sredstava za nabavku pčelinjih društava i nove opreme i ovde je bilo predviđeno 500.000 dinara a isplaćeno je nešto više od 426.000 dinara kaže direktorica i navodi još dva konkursa.

Više sredstava poljoprivrednicima

Treći konkurs koji smo imali u 2016. godini odnosio se na nabavku nove opreme za mužu i opreme za skladištenje mleka i od predviđenih 1.500.000 dinara isplaćeno je svega 19.333 dinara. I na kraju poslednji četvrti konkurs bio je opredeljen za veštačko osmenjavanje. Tu su bila predviđena sredstva u iznosu od 5.400.000 dinara a isplaćeno je oko 1.710.000 dinara.

Realizacija programa, odnosno pomenute mere doprinose modernizaciji proizvodnje, povećanju produktivnosti gazdinstava, smanjenju proizvodnih troškova, zaštiti životne sredine, uvođenju novih tehnologija i uopšteno unapređenju poljoprivredne proizvodnje u seoskim područjima kaže u Agenciji.

Kada je reč o aktuelnoj situaciji u toku je priprema programa mera za ovu godinu, a odobrena su sredstva

u iznosu od 24 miliona dinara, što to je više u odnosu na prethodnu godinu tvrdi direktorica.

Odlukom predsednika opštine Vladimira Gaka, opredeljena su veća sredstva za razvoj poljoprivrede u našoj opštini. U dogovoru sa poljoprivrednicima i u skladu sa njihovim potrebama, nastojaćemo da odobrene mere sprovedemo i realizujemo. Ideja jeste da se mere prilagode njima kako bi se unapredila poljoprivredna proizvodnja kaže ona.

Takođe u dogovoru sa resornim ministarstvom pokušaćemo u naš plan i program uvrstimo i one mere za koje ne postoji povraćaj sredstava na pokrajinskom i republičkom nivou. Radi se o merama koje se odnose na mehanizaciju za obradu poljoprivrednog zemljišta i uključuju prikolice, plugove, drljače, tanjirače i ostala mehanizacija koja se najčešće koristi u poljoprivrednoj proizvodnji. Naši poljoprivrednici su iskazali potrebu za ovom vrstom podsticaja te smo želeli da im izađemo u susret za ono što im je najneophodnije tvrdi ona.

Pored pomenutih mera, postoji ideja da se ove godine uvede i osiguranje kako bi podstakli poljoprivrednike da osiguraju svoje useve, voćnjake, opremu i životinje.

Kako su poručili u Agenciji ovo je period kada još uvek nisu raspisani konkursi viših nivoa vlasti, a očekuju se u martu i aprilu.

Ivana Pejović Ševrt, direktorica

U međuvremenu se intenzivno pripremamo i očekujemo početak IPARD programa, koji je planiran za ovu godinu. Nadamo se da ćemo biti spremni i edukovani kada za to dođe vreme. Naši zaposleni zajedno sa poljoprivrednicima su već prošli određene obuke, a u februaru očekujemo nove edukacije kaže direktorica. Reč je zimskim školama koje se organizuju nekoliko godina unazad, tada su poljoprivrednici kod kuće i imaju manje posla kaže direktorica i podseća.

Radi se o pred pristupnim fondovima Evropske unije, a za našu zemlju predviđena su sredstva u iznosu od oko 175 miliona evra koja treba da budu utrošena kroz različite projekte u poljoprivredi do 2020. godine. Zemlje u regionu su prepoznale ovu šansu i već uveliko koriste benefite koje IPARD nudi, a nadamo se da ćemo i mi iskoristiti prednost pred pristupnih fondova kaže na kraju Ivana Pejović Ševrt.

M. Balabanović

ZEMLJORADNIČKO ZADRUGARSTVO U SRBIJI

Sela, poslednje zelene oaze

Nemilosrdni zakoni tržišta i snaga jakih (velikih), često su suprotstavljeni interesima malih proizvođača. Samo međusobno povezani, oni mogu da se suprotstave ili prilagode sadašnjem ekonomskom trenutku

U Srbiji ima blizu milion nezaposlenih. Istovremeno od 4.600 sela, svako četvrto (ili oko 1.200 njih) je na putu nestajanja. Jer, u 986 sela ima manje od po sto stanovnika. Tako će za deceniju i po u njima ostati samo spomenici kao dokaz skorašnjeg života. I dok ljudi nemaju posla, a sela izumiru, ne koristi se šansa da se ti negativni trendovi na srpskom selu zaustave, a samim tim i da se razvijaju ruralna područja. Jer, danas u gradovima nema šta da se radi, a u selima nema ko da radi! Najbolji dokaz toga je činjenica da u Srbiji postoji 5,1 miliona hektara poljoprivrednog zemljišta od čega je obrađivo 4,2 miliona hektara. Medjutim, koristi se tek 3,35 miliona hektara. Dakle, blizu milion hektara je neobrađeno, nalazi se u parlogu. Pored toga u selima je 50.000 napuštenih kuća i oko 145.000 u kojima trenutno niko ne živi! Sela u Srbiji su ostale i poslednje zelene oaze života van gradskih područja.

Kako bi se zaustavili ovi negativni trendovi na selu, Srpska akademija nauka (SANU), odnosno njen Odbor za selo, ocenio je da se to može uraditi jedino kroz povratak zadrugarstvu. Ocena je i da je samo ime seljak i njegov rad danas potcenjen. Jer, kada kupuju reprodutivni materijal da bi zasnovali proizvodnju, on je svake godine sve skuplji, dok kada prodaju svoje proizvode, oni postaju sve jeftiniji. Na ovaj način, moć seljaka sve više slabi, a uslovi za život postaju sve teži. Da bi se prevazišli ovi problemi, seljaci moraju da se samoorganizuju u moderne zadruge i udruženja. Jedino udruženi, seljaci mogu da opstanu, da brže i bolje rešavaju svoje probleme i da stvore bolje uslove za život. Još je u toku donošenje novog zakona o zadrugama, koji se čeka od 1996. godine, kada je donet poslednji zadruginski zakon koji i sad važi.

Kako bi pomogli seljacima u samorganizovanju SANU – Odbor za selo, izdao je publikaciju – vodič Zašto i kako se organizovati u zadruge. Publikacija je štampana u 50.000 primeraka (autori Đorđe Bugarin, Danilo Tomić i Branislav Gulan), a cilj je da po deset primeraka stigne do svakog sela.

Namera autora i izdavača je da pomogne seljacima da se bolje organizuju i da zaštite svoje ekonomske, ali i druge interese i da se lakše snađu u novom poslovnom okruženju. To okruženje danas karakteriše brze promene u svetskoj i evropskoj ekonomiji, a dešavaju se i u Srbiji i njoj poljoprivredi. U novim uslovima, opstanak je moguć samo onima koji su spremni da

se međusobno povezuju i da boljom organizacijom i zajedničkim nastupom na tržištu osiguraju opstanak i grade budućnost. Samo udruženi mogu da postignu cenovnu konkurentnost.

Najprimereniji oblik međusobnog povezivanja malih robnih proizvođača u svetu jeste zadruga ili kooperativa, kako zadrugu nazivaju u većini razvijenih zemalja u svetu. Oko 750.000 zadruga posluje u svetu i imaju članstvo od oko 800 miliona ljudi. Kada je reč o Srbiji, u njoj je registrovano 2.124 zadruge (od toga 67,1 odsto su zemljoradničke), a 123.000 građana su članovi neke od zadruga. Zadruge u Srbiji imaju dvovekovnu tradiciju i jedan su od prvih oblika organizovanog privredništva, a očekuje se da će stvaranje novog pravnog okvira za modernizaciju zadruga i njihov brži razvoj doprineti oživljavanju privredne aktivnosti i otvaranju novih radnih mesta. Značaj zadruginskog organizovanja naročito su prepoznale države EU, koje su razvojem zadruga rešile brojne probleme, pre svega, one socijalne i ekonomske prirode.

Nemilosrdni zakoni tržišta i snaga jakih (velikih), često su suprotstavljeni interesima malih proizvođača. Samo međusobno povezani, oni mogu da se suprotstave ili prilagode sadašnjem ekonomskom trenutku.

Od čega boluje srpski seljak

Povišen krvni pritisak, zubobolja, trovanja pesticidima, velika izloženost UV zračenju i kožna oboljenja kao posledica toga, najčešći su zdravstveni problemi sa kojima se suočava seosko stanovništvo. Stanovnici sela, iako izloženi većim zdravstvenim rizicima od gradskog stanovništva, često imaju ograničen pristup zdravstvenom sistemu, istaknuto je danas na naučnom skupu „Zdravlje seoskog stanovništva“ koje je održano u organizaciji Odbora za selo SANU.

„Seosko stanovništvo ima problem za oralnim zdravljem, sa zdravljem iz oblasti ginekologije, postoje problemi i sa zdravljem dece koja jednostavno nisu adekvatno praćena, jer im pedijatri nisu dostupni“, kaže član Odbora za selo SANU prof. dr Petar Bulat.

On je dodao da su kod seoskog stanovništva, koje se uglavnom bavi poljoprivredom, česte povrede na radu, povećana izloženost pesticidima, izloženost UV zračenju, težak fizički rad, a sve to ostavlja tragove na zdravlje ljudi. Kao poseban problem prof. Bulat je istakao povišen krvni pritisak kod seoskog stanovništva, što za posledicu ima brojne kardiovaskularne bolesti.

Govoreći o dostupnosti zdravstvene zaštite Bulat je rekao da je ona u Vojvodini i u ravničarskim predelima mnogo dostupnija nego u brdsko-planinskim predelima, gde je stanovništvo udaljeno i po nekoliko kilometara od prve ambulante, a od prve bolnice dvadeset i više kilometara. Kao dobar primer brige o zdravlju seoskog stanovništva naveo je primer Valjeva koji je tokom 2013. godine u jednom danu poslao na teren 30 lekara i 50 medicinskih sestara iz doma zdravlja i bolnice koji su pregledali više od 300 stanovnika.

Tadašnji Predsednik SANU Nikola Hajdin ukazao je da oko 40 odsto ukupnog stanovništva u Srbiji živi u selima i da je njihovo zdravstveno stanje znatno nepovoljnije u poredjenju sa stanovništvom u gradovima. „U selima preventiva je skoro zanemarena. Zdravstvena kultura je na veoma niskom nivou, kao i kultura rada, kvalitet života, način ishrane“, naglašava Hajdin. On je navodio da nema preventivnih pregleda u seoskim sredinama, što je bilo nekada, da zemljoradnici ukoliko žele da dobiju medicinsku uslugu moraju često da izgube ceo radni dan, zbog udaljenosti sela od najbližih domova zdravlja, slabih saobraćajnih veza.

„Imamo na hiljade nezaposlenih lekara i medicinskih sestara koji odlaze da rade u Nemački, Libiju, a briga o zdravlju stanovnika sela, posebno žena i dece praktično i ne postoji“, kaže Hajdin i dodaje da se lokalne, pokrajinske i republičke vlasti ovim problemom moraju posebno pozabaviti.

Direktorka Uprave za bezbednost i zdravlje na radu Vera Božić Trefald rekla je da su najčešće povrede kod seoskog stanovništva povrede zbog nepoštovanja elementarne procedure rada - padovi sa traktora, kombajna.

„Osim mehaničkog povredjivanja sigurno da u poljoprivredi postoji poseban problem izlaganja hemijskim materijama i biološkim štetnostima i tom problemu mora se obratiti posebna pažnja“, zaključila Vera Božić - Trefald.

Svako četvrto domaćinstvo, agrarno

Svako četvrto domaćinstvo u Srbiji bavi se poljoprivredom pokazali su rezultati popisa iz 2012. godine. Popis u agraru sprovede je priv put posle pola veka!

Direktor Republičkog zavoda za statistiku (RZS) Dragan Vukmirović ističe da na teritoriji Srbije ima ukupno 631.122 poljoprivredna gazdinstva od kojih su 628.555 porodična gazdinstva, a 2.567 pravna lica i preduzetnici.

Po rečima direktora RZS, prosečno porodično gazdinstvo u Srbiji koristi 4,5 hektara poljoprivrednog zemljišta, poseduje jedan traktor i gaji jedno grlo goveda, četiri svinje, tri ovce, 26 grla živine i jedno pčelinje društvo.

Poljoprivredna gazdinstva koriste, odnosno obrađuju 3,35 miliona hektara poljoprivrednog zemljišta i poseduju 408.734 traktora.

Nestanak i opstanak

Član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti Branislav Gulan na konferenciji „Ka radničkoseljačkom pokretu“ koja je održana u 8. do 10. juna 2012. godine

u Ljubišu na Zlatiboru, izneo da u Srbiji godišnje nestane po 100 zadruga. U svakoj od njih upisano je po 26 pojedinaca, a sa svakom zadrugom saraduje u proseku 80 gazdinstava. On je naveo i da u svetu ima oko 800 miliona zadrugara i više od 100 miliona zaposlenih preko zadruga, ali da je ova delatnost u Srbiji u fazi nestajanja.

„Pomenimo samo da zadrugarstvo u svetu i Srbiji ima tradiciju dugu više od 100 godina“, istakao je Gulan, uz opasku da je proces tranzicije u ovoj zemlji „zadrugarstvo proglasio za loš recidiv prošlog sistema, pa teži da ga ugasi“. Zadruge u Srbiji danas imaju oko 100.000 zadrugara i u njima je zaposleno oko 10.000 radnika. Oni nisu zadrugari iako se često predstavljaju da jesu! Oni su samo servisa zadrugara! Tako se, prema Gulanu, događa da se zadruge pretvaraju u preduzeća i privatizuju iako one imaju titulare.

„Zadrugarima se duguje više od 200.000 hektara poljoprivrednog zemljišta i na hiljade objekata“, ustvrdio je Gulan.

Po Gulanu, u Srbiji sada nema pravih izvornih zadruga, a da se već više od decenija čeka se donošenje novog Zakona o zadrugama, koji će na moderan način urediti tu oblast i omogućiti otvaranje novih radnih mesta.

„Kada razmišljamo o mogućnostima obnove i razvoja zadrugarstva u Srbiji u današnjem vremenu, možemo s razlogom da budemo optimisti i da verujemo, ukoliko do njega dođe, očekuju nas bolji dani, uprkos dosadašnjoj stagnaciji i raznim nesporazumima, kako u poljoprivredi i na selu, tako i u društvu i državi“, mišljenja je Gulan.

(Kraj)

Ako domaćini nemaju perspektivu u Srbiji, da li i zemlja ima?

U Srbiji postoji oko 628.000 porodičnih gazdinstava i oko 3.000 različitih organizacija i udruženja koja poseduju zemljište, naveo je predsednik Društva agrarnih ekonomista Srbije Miladin Ševarlić i dodao da ako ti domaćini nemaju perspektivu u Srbiji, pitanje je da li i zemlja ima perspektivu.

On je ukazao da je Srbija jedina zemlja koja ima više nezaposlenih nego zaposlenih agroekonomista i naveo da je zaposlenih 1.900, a nezaposlenih oko 3.000 agroekonomista i zatražio da im se odobri mogućnost da volontiraju u različitim ustanovama i da dobiju neophodne licence za rad.

BEOGRAD • UKINUTO PLAĆANJE POSEBNIH DAŽBINA

Ukidanje prelevmana očekivano

Prema odluci vlade od 29. decembra prošle godine, posebne takse pri uvozu iz EU neće se plaćati na žive svinje i svinjsko meso, goveđe meso, mleko i pavlaku, mlaćenicu, kiselo mleko, jogurt, kefir, sir, urdu, razne vrste kačkavalja, goveđe meso, šećer, sušeni duvan...

Sa prvim danom ove godine ukinuto je plaćanje posebnih dažbina na uvoz živih svinja i svinjskog mesa, žive ribe, mleka i određenih mlečnih proizvoda iz Evropske unije.

Stručnjaci kažu da je to bilo očekivano, ali da treba pratiti situaciju i cene na evropskom tržištu u narednom periodu.

Prema odluci vlade od 29. decembra prošle godine, posebne takse pri uvozu iz EU neće se plaćati na žive svinje i svinjsko meso, goveđe meso, mleko i pavlaku, mlaćenicu, kiselo mleko, jogurt,

kefir, sir, urdu, razne vrste kačkavalja, goveđe meso, šećer, sušeni duvan...

Vlada Srbije uvela je u junu prošle godine prelevmane (uvozne takse) za mleko od deset do 20 dinara po litru, kao i za kiselo-mlečne proizvode od deset do 30 dinara da bi zaštitila domaću proizvodnju u trenutku kada su cene tih proizvoda na evropskom tržištu bile na istorijskom minimumu od oko 20 evrocenti po litru.

Odlukom od 30. decembra 2015. godine ta zaštitna mera je produžena prvi put.

Sekretar Udruženja za stočarstvo i preradu stočarskih proizvoda u PKS **Nenad Budimović** ističe, da su i u Evropi i u Srbiji sada stvoreni uslovi za prestanak primene posebne carinske dažbine.

- Smatramo da je ovo trenutak kad je to trebalo uraditi, a takođe u martu bi bilo dve godine od primene prvih prelevmana, a to je maksimalan period prema Sporazumu o stabilizaciji i pridrživanju kada može da se primeni carinska zaštita, rekao je Budimović za Tanjug.

On je dodao da cena mleka u EU, kao i proizvoda od mleka raste.

Kako kaže, značajno će biti ono što dolazi tokom proleća kada se očekuje veća proizvodnja mleka u Srbiji i EU.

- To je prilika da povećamo ili realizujemo međudržavne ugovore koji predviđaju plasman naših proizvoda u Rusiju, da povećamo tu vrstu izvoza i tako regulišemo eventualni tržišni višak, rekao je Budimović.

On je precizirao da se ne očekuje da će padati cena mleka u EU, ali da se očekuje veća proizvodnja kako u Srbiji, tako i EU.

- Pratićemo situaciju i pokušati da stabilizujemo tržište, rekao je on.

Predsednik UO Udruženja proizvođača mleka **Ljubiša Jovanović** ukazuje da je uvođenje prelevmana uticalo na stanje u sektoru i pri-

Ljubiša Jovanović

mećuje da bi, da to nije učinjeno, Srbija još pre dve godine bila preplavljena jeftinim mlečnim proizvodima i sirovinom iz Evrope.

Onda bi prerađivači mogli da se okrenu uvoznj sirovini, a sve to bi imalo loš efekat po domaću proizvodnju, primetio je Jovanović.

Što se tiče ukidanja prelevmana, on kaže da treba sačekati podatke za četvrti kvartal protekle godine koji se očekuju polovinom januara, kako bi se videlo kolika je tačna cena mleka u Evropi.

Sada ona iznosi oko 30 evrocenti za litar, što je prihvatljivo, navodi Jovanović.

- Ne bi trebalo da bude problema i dokle god domaća cena bude konkurentna sa uvoznom sirovinom, problema neće biti, rekao je Jovanović.

Ministar poljoprivrede **Branislav Nedimović** ranije je ocenio da su se stvorili uslovi za ukidanje prelevmana i da je situacija na tržištu mleka sada mnogo bolja nego što je bila. **RTV**

Ukinuto plaćanje posebnih dažbina na uvoz svinjskog mesa

ŠID • ZAVRŠENA LICITACIJA DRŽAVNOG POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Cene visoke, interesovanje slabo

Krajem prošle godine u Šidu je završen trodnevni postupak licitacije za davanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta na teritoriji opštine Šid. Tokom trajanja licitacije, poljoprivrednicima je ponuđeno 1.077 hektara u 15 katastarskih opština. Glavna karakteristika tokom sva tri dana nadmetanja bile su visoko izlicitirane cene zakupa uz slabo interesovanje poljoprivrednika.

Predsednik Komisije **Dejan Vučenović** istakao je da nije bilo ponuda državnog poljoprivrednog zemljišta za katastarske opštine Sot, Ljuba i Ilince.

-Ukupno je bilo ponuđeno 1.077 hektara, a bilo je 148 nadmetanja. Od 30 prijavljenih ponuđača, 29 njih su izlicitirali, a na jednom javnom nadmetanju ponuđač se nije pojavio, pretpostavljamo da je odustao. Cene zemljišta su uvećane čak i duplo u odnosu na početne, a jedino treći dan su sve parcele prodane po početnim cenama - rekao je Dejan

Dejan Vučenović

Vučenić, predsednik Komisije za licitaciju državnog zemljišta.

S. M.

Ponuđeno 1.077 hektara

PEĆINCI • ZAVRŠEN DRUGI KRUG LICITACIJE

U zakup izdato 62 hektara državnog zemljišta

Poslednjih dana 2016. godine, u drugom krugu licitacije za poljoprivredno zemljište u državnoj svojini u opštini Pećinci ponuđeno je 1.286 hektara u 14 katastarskih opština (samo u Subotištu je svo zemljište izdato u zakup već u prvom krugu), a tokom dva dana licitacije u zakup je izdato ukupno 62 hektara zemljišta u Ašanji, Karloviću i Obrežu.

Kako nam je rekao predsednik komisije za izdavanje zemljišta u zakup **Tomislav Ćirković**, najviša cena je postignuta za parcelu od 50 hektara u Ašanji koja je izdata za 27.900 dinara po hektaru, iako je početna cena bila 10.900 dinara, dok je ostalo zemljište izdato po početnim cenama uvećanim za jedan licitacioni korak.

- S obzirom na činjenicu da je u našoj opštini značajan deo zemljišta već izdat u prvom krugu licitacije i po osnovu prava prećeg zakupa, da je zemljište ponuđeno u drugom

Sa licitacije u Pećincima

krugu mahom bilo četvrti, pete i šeste klase, kao i da je izdavano u zakup na period od samo jedne godine, bilo je za očekivati da će inte-

resovanje biti znatno manje nego u prvom krugu objasnio je Ćirković.

S. P.

RUMA • UPRKOS SNEGU I NISKIM TEMPERATURAMA

Poljoprivrednici bez bojazni za svoje useve

Bele se sremska polja pod pšenicom. Iako nije bilo razloga za brigu, poljoprivrednici su jedva dočekali snežne padavine. Stručnjaci pak kažu da sorte koje se seju na ovom terenu imaju dobru otpornost na niske temperature, što potvrđuje podatak da predhodnih godina nije bilo izmrzavanja useva.

Najveći deo pšenice zasejan je u optimalnom agrotehničkom roku, pa je taj usev sada u fazi punog bokorenja. Sneg koji je padao ovih dana svakako je obradovao poljoprivredne proizvođače koji imaju zasejano hlebno žito. On je dobar toplotni izolator pa će hlebno žito zaštititi od niskih temperatura, po-

sebno ono koje je u fazi dva lista, jer je u toj fazi razvoja biljka i najosetljivija.

Poljoprivredni stručnjaci kažu da nema razloga za brigu jer pšenica i bez snega može da podnese temperaturu do minus 14 stepeni.

Z. M.

PROIZVODNJA I IZVOZ PŠENICE U 2017. GODINI

Berićet i nestašica!

Srbija je u 2016. godini imala veoma dobar rod pšenice od preko 2,8 miliona tona. Do sada je izvezeno 657.940 tona. Brinu male površine koje su zasejane u 2016. godine, koje se procenjuju na oko 450.000 hektara

Nakon beriće žetve u 2016. godini u kojoj je Srbija sa 595.000 hektara dobila rod pšenice od 2.885.000 tona, a početne zalihe su bile 218.000 tona, pa smo početak potrošnje, žita posle žetve dočekali sa 3.103.000 tona pšenice. Od toga je za domaću potrošnju potrebno 1.200.000 tona, za zalihe 200.000 tona i za semensku proizvodnju 150.000 tona, a ostalo je bilo namenjeno izvozu.

Nakon žetve, do početka ove godine iz Srbije je izvezeno je 657.940 tona pšenice, kaže **Branislav Gulan**, član Akademijskog odbora za selo SANU. Najviše je izvezeno u Rumuniju 343.576 tona, zatim na Kosovo blizu 95.000 tona, a veliki kupci su i Bosna i Hercegovina (108.862 tone), Albanija (43.009 tona), Crna Gora (28.162 tone), Makedonija (21.782 tone), Italija sa 14.468 tona, Hrvatska 1.555 tona, Slovenija 10 tona i u druge države sa 1.579 tona. U drugoj polovini 2016. godine izvoz je bio nešto slabiji zbog visoke izvozne cene pšenice proizvedene u Srbiji. Međutim, setva koja je obavljena u 2016. godini ne daje optimizam da se u ovoj godini može očekivati dobra žetva. Jer, posejano je tek oko 450.000 hektara, što je najmanje u poslednjih pola veka! Biće dobro, ako se obezbedi dovoljno žita za domaću potrošnju, zalihe i semensarstvo, a to je oko od 1,55 miliona tona zrna. I pored tradicionalnog očekivanja, za izvoz će biti teško obezbediti značajnije količine!

Mesec	Količina u tonama
Jul	180.087
Avgust	193.760
Septembar	147.574
Oktobar	56.012
Novembar	43.684
Decembar	36.823
Jul – decembar ukupno	657.940

Tabela 1.

Proše godine Srbija je izvezla i značajne količine brašna, dodaje **Zdravko Šajatović**, direktor „Žito-unije“ u Novom Sadu. Iako konačnih podataka nema, prema poslednjim podacima, u drugoj polovini godine izvezeno je 138.646 tona. Izvoz brašna je bio izvanredan u prvoj polovini 2016. godine, kada je u svet otpremano prosečno po 23.000 tona mesečno, što je znatno više nego godinu dana ranije, kada je to bilo 17.000 tona mesečno. Izvoznici brašna iz Srbije su veoma aktivni te pokušavaju da osvoje i nova tržišta gde se kao povremeni kupci javljaju, Grčka, Mađarska, Bugarska, Rumunija, Italija, Libija, Švajcarska, Nemačka i druge zemlje.

Setva za brigu

Iako pravih i zvaničnih podataka o setvi nema, okvirne procene su da je zasejano oko 450.000 hektara. Veruje se da će se i sa takvih površina obezbediti dovoljne količine hlebnog

zrna! Istaknuti selektor dr Srbi-slav Denčić, iz novosadskog Instituta za ratarstvo i povrtarstvo kaže, da je dobar deo setve obavljen van optimalnih rokova (to je posle 25. oktobra), što takođe ne obećava visoke i kvalitetne prinose. Pored toga, na značajnom delu površina posejano je i seme sa tavana. Dakle, biće znatno manji rod nego li u žetvi 2016. godine. Jer, prinose će smanjiti i to što su u Vojvodini zasejane strane sorte, neotporne na zimske uslove, kakve imamo u ovoj godini. Uz to, prete i glodari da u ovakvim vremenskim uslovima unište deo roda. Domaće, otpornije sorte na ovakve uslove posejane su u užoj Srbiji. I pored slabe setve, verujem da će i u ovoj godini rod biti dovoljan za domaće potrebe, koje zajedno sa zalihama iznose oko 1,55 miliona tona zrna!

Svetsko tržište pšenice

Prema podacima američkog Ministarstva poljoprivrede, u svetu je

U poslednjih šest meseci prošle godine izvezeno 138.646 tona brašna

Bilansna procena ukupne proizvodnje i raspoloživih količina pšenice u ekonomskoj 2016/17 godini u Srbiji

Početne-prelazne zalihe	218.000 tona
Proizvodnja pšenice roda 2016.g	2.885.000 tona
UKUPNO (1+2) raspoloživo	3.103.000 tona

Procena potrošnje pšenice u 2016/17 godini

Seme	150.000 tona
Potrošnja mlinova	1.200.000 tona
Stočna hrana	200.000 tona

u 2016. godini proizvedeno 751,26 miliona tona pšenice, što je za 6,54 miliona toan bilo više nego prethodne godi. Svetska proizvodnja pšenice, već četvrtu ekonomsku godinu ostvaruje rekordan nivo. Povećanje proizvodnje bilo je u Rusiji, SAD, Argentini i Indiji, dok je smanjenje proizvodnje bilo u EU, Maroku, Turskoj i Kini. Procene su da je za potrošnju stanovništva na zemljinu kugli potrebno 739,77 miliona tona. Direktna posledica kretanja u svetskoj proizvodnji i potrošnji je visok nivo zaliha pšenice koji na početku 2017. godine iznosi 252,14 miliona tona. Ovaj nivo svetskih zaliha pšenice pokriva prosečnu potrošnju pšenice za oko četiri meseca.

Prema raspoloživim podacima (izvor podataka "Žita Srbije" i Uprava carina) od jula do kraja 2016. godine do kraja godine (kako se i računa ekonomska godina u ovoj grani) izvezeno je: (tabela 1).

Izvoz i uvoz agrara

Prema nezvaničnim podacima Republičkog zavoda za statistiku, iz Srbije je u svet do kraja novembra 2016. godini izvezeno poljoprivredno prehrambenih proizvoda (čitaj - sirovina za proizvodnju hrane) u vrednosti od 2,92 milijarde dolara, dok je vrednost uvoza 1,25 milijardi dolara, pa je ostvaren suficit od 1,66 milijardi dolara. U izvozu dominiraju voće i povrće sa 742,3 miliona dolara, a žita i proizvodi od ži-

ta sa 627,3 miliona dolara. Najznačajniji proizvodi agrarnog porekla u izvozu, tokom vremena januar - novembar 2016. godine bili su: kukuruz, merkantilni u izvozu od 299 miliona dolara, cigarete od duvana u vrednosti od 261 miliona dolara, zamrznuta malina u vrednosti od 229 miliona dolara, merkantilna pšenica u vrednosti od 129 miliona dolara, sveže jabuke su prodate u svetu za 108 miliona dolara, dok je izvezeno i šećara proizvedenog od šećerne repe za 108 miliona dolara. Na uvoznju strain dominira tradicionalano grupa „nekonkurentnih“ proizvoda - sirova kafa u vrednosti od 58 miliona dolara, sveže bananke su kupljene za 36 miliona dolara, za sveže pomorandže je potrošeno 20 miliona dolara. Od ostalih značajnijih proizvoda u uvozu treba istaći da je za uvoz duvana i cigareta i raznih drugih duvanskih proizvoda potrošeno više od 133 miliona dolara, a za ekstrakte kafe je potrošeno 30 miliona dolara. Zamrznuto svinjsko meso je plaćeno 28 miliona dolara... Treba reći da u ovoj oblasti ni približno nije iskorišćen Sporazum o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom. U vremenu od januara do novembra 2016. godine ostvarena je vrednost ukupne razmene poljoprivredno - prehrambenih proizvoda između Srbije i Ruske Federacije u vrednosti od 334 miliona dolara. Izvoz je bio vredan 278 miliona dolara, a uvoz 36 miliona dolara.

B. Gulan

Izvoz brašna od pšenice roda 2016. godine po državama (tona)

ODREDIŠTE IZVOZA	2016. godina / po meseci-						2017. godina / po mese-						UKUPNO VII-XI	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
BiH	6427	8117	7455	8036	8885	*								38920
Crna Gora	3645	4454	4078	3891	4264									20332
UNMIK /Kosovo	2939	3629	3056	2987	3297									15908
Makedon.	3330	4105	4249	4008	5067									20759
Albanija	1121	2193	2099	2597	2476									10486
Slovenija	372	359	396	580	644									2351
Hrvatska	170	482	265	197	194									1308
Druge države	425	546	821	954	2539	23297								28582
UKUPNO	18429	23859	22419	23250	27366	23297								138646

* Trenutno raspoložemo samo podatkom o ukupnom izvozu brašna u decembru 2016.godine

Izvoz pšenice roda 2016. godine po državama (tona)

ODREDIŠTE IZVOZA	2016. godina / po mese-						2017. godina / po mese-						UKUPNO	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Rumunija Konstanca	120102	131941	81039	4645	1751	4098								343576
UNMIK/ Kosovo	14636	17968	25506	22512	8928	5387								94937
Crna Gora	10277	8132	7122	1544	872	215								28162
Makedonija	3686	2980	2654	2051	5218	5193								21782
BiH	17324	20762	17144	18466	18799	16367								108862
Italija	5266	4778	2656	0	1545	223								14468
Albanija	8726	7197	11218	6595	5375	3898								43009
Hrvatska	0	0	68	100	679	708								1555
Slovenija	0	0	10	0	0	0								10
Druge države	70	2	157	99	517	734								1579
UKUPNO	180087	193760	147574	56012	43684	36823								657940

Procenjuje se da Srbija trenutno ima oko tri miliona tona pšenice

LAČARAK • U POSETI ZORANU PETROVIĆU

Guska je čudna ptica, mora da kljuca

Zoran Petrović iz Lačarka u svom dvorištu drži oko 150 gusaka, a ima i nekoliko desetina rasnih kokošaka i petlova

Uzgojem živine, odnosno gusaka i kokošaka Zoran Petrović iz Lačarka bavi se dugi niz godina, tačnije skoro će tome tri decenije, mada je, kako kaže, to njegov hobi još od najranijeg detinjstva. Jato na njegovom posedu trenutno broji oko 150 gusaka, a uzgoj u ovom obimu, donosi mu i pristojnu zaradu. Kako sam kaže, na ovim prostorima nema čiste vrste gusaka, tako da i on uzgaja mešavinu italijanske, mađarske i sive domaće guske.

Petrovićevom iskustvu, mešavina rasa ove krupne živine doprinosi otpornosti i lakšem uzgoju. Zbog toga je ova vrsta pernate životinje, po njegovom mišljenju zahvalna za uzgoj. Ipak, on smatra da na ovim

prostorima nije dovoljno razvijena kultura upotrebe i uzgoja guščijeg mesa, kao najzdravijeg živinskog mesa, što umanjuje mogućnost plasmana.

O živinarstvu i vrstama raznih ptica Zoran Petrović zna sve kao da je, što kažu, „živa enciklopedija“. On zna koja vrsta živine bolje nosi, kako je treba hraniti, kada se može i kako odložiti nošenje jaja, leženje mladih i odgovore na slična pitanja. Ovaj Lačarac, nekadašnji radnik TP „Vojvodine“ koji je doživeo teške posledice tranzicije i ostao bez posla od 1988. godine aktivno se bavi živinarstvom. Nabavio je živinu kako kaže – pravog kvaliteta, zbog njih je išao u Slovačku, Nemačku i druge zemlje gde je živinarstvo na

cenii. Nabavio je u to vreme uvoznu dozvolu za živinu, da sve što radi bude legalno i da mirno spava.

Rasne kokoske u dvorištu Zorana Petrovića FOTO Sremske novinePasionirani živinar drži i kombinovanu rasu kokoške „Amrok“ i „Nju hempšir“ u narodu zvanu graorka. One dobro nose jaja i imaju težinu tri do četiri kilograma. Posедуje i kokoške rase „Orpinkton“ i neke italijanske vrste.

– Držim godinama „Orpingtone“, to je rasa čije meso i kada kokoška ima godinu i više dana može da pohuje. Mekano je i ukusno. U svom dvorištu sam ih gajio i živeo od zarađenog novca. Na tom planu sam ra nije saradivao sa Slovencima, išao čak do Brežica, prodavao im

Zoran Petrović

piliće, jaja i bile su to dobre pare. Sada kada su ta vremena prošla, ovu rasu držim sebi, za hobi – objašnjava Zoran.

Guske su takođe u njegovom dvorištu. Tačnije, u odvojenom su delu imanja, koje je ograđeno i ima sve što guskama treba. Zoran ima tuluske guske, ali je, priča, tu problem što one kod oplodnje daju puno mućaka. Gusani i guske, ako se ne tove, ne daju mesa. Kljukanje je kod te rase obavezno, ali se ne mora ručno raditi, savetuje ovaj živinar. Zatvori se guska u mali prostor, ostavi joj se hrana i voda da ne može kvasiti, stavi se kukuruz da bude u vodi i u tu vodu doda 10 grama soli i kašika masnoće.

– Guska je čudna ptica, ona nešto mora da kljuca. Ako je u zatvorenom prostoru i ne stavi se joj se šljunka ili peska, nema ništa od preživljanja. Kad guska nije debela, nije za klanje – priča Zoran,

penzioner koji je nekako odradio stažu da dobija penziju. Novac je, kaže, kvarljiva roba,

Držao je u oboru i krmače da ima od čega da živi i čime da se bavi, ali mu je najdraži posao oko živine. Preko gusaka je upoznao mnoge ljude iz okoline Zrenjanina i Pančeva, to su najbolji guščari, gro ih je Rumuna i od njih je mnogo naučio o onome čega nema u udžbeniku.

– Sretali smo se posle na izložbama, a zadnju put sam na izložbi bio pre 15 godina i to u Novom Sadu. Šta bi mene navelo u Vršac, Maribor, Brežice, Zagreb? A bio sam u tim mestima zbog živine. Nikog nije zanimalo da li je bio vlak ili voz, stanica ili kolodvor, ljudi su me čekali i ugostili i ostali smo prijatelji – seća se Zoran srećnijih dana i putovanja zbog živinarstva.

Za to treba učiti, a on je učio u susretima sa ljudima, dosta i iz literature koju je nabavljao iz Nemačke i još uvek je rado čita.

– Držim guske do pet godina starosti, od tri godine one najbolje nose pa taj prosek održavam. Inače, guske su čudne životinje, kada se spare sa gusanom ostaju verne dok su žive – ističe Petrović a onima koji žele da se bave uzgojem gusaka u većem obimu preporučuje da to ne počinju dok ne obezbede prostor za ispašu i zatvoreni krug proizvodnje.

S. Đaković

Rasne kokice

NOČAJ • PORODICA PAČINSKI SAGRADILA CRKVI

Odužili se Bogu i selu

Za razliku od većine crkava na teritoriji Vojvodine koje su rađene u baroknom stilu, crkva u Nočaju je rađena u vizantijskom stilu

Sve do pre skoro 20 godina Nočajci nisu imali svoju crkvu i odlazili su u Salaš Nočajski, tamo su obavljali venčanja, krštenja, išli na službe, ali zahvaljujući porodici Pačinski to se promenilo 1997. godine.

Nočaj se geografski nalazi u severnom delu Mačve, po crkvenoj podeli pripada Šabačkoj eparhiji, a po građanskoj podeli pripada gradskom području Sremska Mitrovica.

Po nekim zapisima prvobitna crkva koja je postojala u Nočaju bila je sa samog početka 19. veka, od 1804. do 1809. godine i bila je posvećena Svetoj Trojici, odnosno silasku Svetog Duha na apostole. Ta crkva je srušena, ali je upravo zbog nje seoska slava, odnosno preslava Nočajaca Sveta Trojica.

Crkva freksopisanaa 2001 i 2002 godineSadašnja crkva nosi ime Svetih apostola Petra i Pavla. Izgrađena je za samo nekoliko meseci 1997. godine. Kamen temeljac je položen 24. maja na dan Svetog Kirila i Metodija, a sama gradnja je završena novembra iste godine.

– Crkva u Nočaju izgrađena je ekspresno zahvaljujući porodici Branislava Pačinskog koji se kao dete zajedno sa svojim roditeljima iz Vojvodine preselio u Nočaj. Posle rata Branislav je otišao u Nemačku, a zatim i u Ameriku, da bi godinama kasnije hteo da se kroz izgradnju crkve oduži svom selu. Njegov sin se zvao Petar, a na osnovu ktitorskog prava njegova želja se ispunjena, a to je da crkva slavi Svete apostole Petra i Pavla 12. jula – pričom se vraća unazad skoro dvadeset godina **Ivan Radović**, sveštenik u Nočaju.

Hram u vizantijskom stilu

On objašnjava da je crkva osveštana arhijerejskim osvećenjem 1998. godinom baš na dan hramovne slave i tom prilikom položen je prvi sveštenik Goran Jović, koji je sada paroh u Badovincima. Drugi sveštenik je bio Vladimir Stanimirović, koji su tu zadržao jako kratko, a njega je nasledio upravo sveštenik Ivan. On je dužnost parohijskog sveštenika u Nočaju primio 23. novembra 2002. godine i do danas obavlja tu dužnost.

Za razliku od većine crkava na teritoriji Vojvodine koje su rađene u baroknom stilu, crkva u Nočaju je rađena u vizantijskom stilu, a taj stil odlukuju dve izražene kupole, kao i realističnije freskopisanje.

– Za Vojvodinu je karakterističan barokni stil i to još iz doba Majke Terezije, tamo su gledali da kada se dižu pravoslavne svetinje one budu u stilu u kom su rađene rimokatolički hramovi. To nije slučaj sa našom crkvom, ona je u vizantijskom stilu koji između ostalog karakteristične realistično prikazivanje svetaca na freskama, one su verodostojnije, jer ikonopisac gleda da naslika svece baš onako kako su oni izgledali. Naša crkva freskopisana je kompletno i to je obavljeno tokom 2001. i 2002. godine. Većinu radova je izveo čuveni slikar Marunić, a privedo ih kraju Miodrag Šumarac. Ikonostas u crkvi je takođe urađen u vizantijskom stilu i to je rad Tarlanovića iz Mačvanskog Prnjavora – priča sveštenik Ivan.

Ktitorska freska

Svoje mesto u hramu dobila je i porodica Pačinski zahvaljujući kojoj je crkva izgrađena. Na žalost svi članovi te porodice su preminuli, Branislav je preminuo 2001. godine, njegov sin Petar, koji se nije ženio i nije imao dece, umro je godinu dana kasnije, a ove godine u oktobru mesecu preminula je i ktitorica Katarina Pačinski.

Ktitorska kompozicija- Kao uspomena na porodicu Pačinski, čija loza se na žalost nije produžila, i čijenicu da su oni gradili ovu crkvu, napravljena je takozvana ktitorska kompozicija koja se nalazi odmah na ulasku u crkvu na zidu sa leve strane. Tu je naslikana porodica Pačinski koja hram drži u rukama i prinosi ga apostolima Petru i Pavlu, jer svaka crkva ili molitveni objekat se radi ne u slavu ljudi nego u slavu božiju – priča Sveštenik Ivan.

U toku izgradnje crkve, dalje objašnjava sveštenik, bilo je nekoliko propusta, ali to je sanirano 2013. godine. Ta popravka, prema rečima Ivana, iziskivala je veća novčana sredstva, negde oko 800.000 dinara, koje crkvena opština nije imala. Međutim zahvaljujući tadašnjem gradonačelniku Sremske Mitrovice **Branislavu Nedimoviću**, posred-

stvom Nočajca **Nebojše Ognjenovića** novac je obezbeđen i odrađena je popravka crkve koja je od tada kompletno zaštićena.

Pored Nedimovića i Ognjenovića veliku zahvalnost sveštenik Ivan je iskazao i prema sadašnjem aktuelnom predsedniku crkvenog odbora Miodragu Tojiću koji je dao izuzetan doprinos održavanju samog hrama i podizanju parohijskog doma 2009. godine.

– Nakon sanacije koju smo imali pre nekoliko godina i izgradnjom parohijskog doma ovde može da se vodi jedan normalan crkveni život, ali na žalost posećenost crkvi i dalje nije onakva kakva bi mogla biti s obzirom na broj stanovnika u selu. Na samom početku posećenost je bila veoma skromna, mada ne može se reći ni da je danas prevelika, ali napredovalo se u tom pravcu svakako – priča otac Ivan i dodaje da se taj broj uvišestruči za vreme većih praznika.

Ono što njega ipak raduje, jeste činjenica da se polako, ali konstantno povećava i broj ljudi koji vodi uredan crkveni život, često dolazi u crkvu, posti i pričešćuju se.

D. Tufegdžić

VOJKA • MESNA ZAJEDNICA NAGRADILA NAJUSPEŠNIJE SUGRAĐANE U 2016. GODINI

Miodrag Vujić rekorder u proizvodnji mleka

Mesna zajednica Vojka uoči dočeka pravoslavne Nove godine, sada već po tradiciji, 11. put uručila je priznanja najuspešnijim sugrađanima u oblasti poljoprivrede, privrede, ekologije, kulture i sporta

Ove godine uoči Malog Božića ili Srpske nove godine kako u našem narodu kažu, Mesna zajednica Vojka je po 11 put nagradila svoje sugrađane koji su u prethodnoj godini bili uspešni, a Plaketa MZ Vojka treba da im bude podstrek u daljem radu. Na tradicionalnom uručivanju nagrada najuspešnijim Vojčanima u oblasti poljoprivrede, privrede, ekologije, kulture i sporta, za najuspešnijeg poljoprivrednika u 2016. godini proglašen je **Miodrag Vujić**.

Ovaj ugledni poljoprivrednik, rođen 1943. godine u Vojki, obrađuje 80 jutara, koje svoje, koje zemlje u zakupu i od ratarskih kultura gaji kukuruz, žito, soju i suncokret. Kako sam kaže, odrastao je na zemlji i od malih nogu se bavi obradom ze-

mlje. Vujić se uz poljoprivredu bavi i stočarstvom. Ima deset krava, a mleko iznosi na otkup u mlekaru i godišnje preda 50.000 litara mleka. Dva puta je dobijao nagrade i zahvalnice kao najbolji proizvođač mleka u ovom selu. Meštani ga znaju kao dobrodušnog čoveka čija je porodica godinama domaćin na Pudarškim danima u Čortanovcima, a za proslavu šest vekova Vojke poklonio je selu bika.

– Od malih nogu sam na zemlji i nikada mi nije bilo teško da je obrađujem. Zemlja je majka koja ne umire i samo nju treba raditi i ne treba se bojati ničega – tvrdi nagradjeni poljoprivrednik koji ima suprugu, kćerku i sina i tri unučeta. U poljoprivrednom poslu mu pomaže sin **Nikola**, koji iako je završio za

alatničara, ipak je ostao da radi na porodičnom imanju tako da ocu pomaže oko mehanizacije od koje poseduju tri traktora i tri kombajna i svu potrebnu mehanizaciju za obrađivanje zemlje.

– obrađujem 55 jutara svoje i 25 uzimam u zakup. Gajim kukuruz, žito, soju i suncokret. Najbolji prinos u 2016. godini ostvario sam gajenjem suncokreta gde je prinos bio od 28 metara po jutru, kukuruz oko 50, a žito oko 45 metara po jutru – dodao je Miodrag Vujić, istakavši, da mu priznanje, koje, iskreno nije očekivao, mnogo znači kao potvrda njegovog rada i truda u poljoprivrednoj proizvodnji.

Ovom prilikom MZ Vojka se prigodnim poklonom odužila i svom sugrađaninu **Đorđu Čurčinu**, vla-

Miodrag Vujić prima priznanje za najpoljoprivrednika

Svi nagradjeni Vojčani

sniku firme „Poljoargar“ koji je svojom mehanizacijom uvek izlazio u susret selu i koji je otišao u zasluženu penziju.

Za najuspešnijeg privrednika u 2016. godini, MZ Vojka je proglasila **Nenada Jokarića**, vlasnika firme „Jokarić gradnja“, a za najuređenije dvorište nagradjeni su **Anka** i **Svetozar Božić** čije domaćinstvo u Ulici Svetog Save 163 obiluje s dosta zelenila. **Dušan Lazić**, osnivač prvog rok benda u Vojki poroglašen je za najboljeg radnika u kulturi, a u oblasti sporta nagradjena je **Mirjana Ragastovac**, višestruki državni i dvostruki evropski prvak u modernom plesu i nosilac brojnih medalja u tenisu.

Predsednik Saveta MZ Vojka **Ljuban Skopljak**, pozdravljajući goste i nagradjene, podsetio je da je prethodna godina za selo bila uspešna jer je dobilo vodovod i da je urađen glavni deo radova na rekonstrukciji centra. Inače, uz priznanja Mesne zajednice, najuspešniji Vojčani dobili su i nagrade opštine Staro Pazovo koje im je uručio Bojan Kovrlja, načelnik Opštinske uprave. A za kulturno-umetnički program na ovoj tradicionalnoj vojačkoj svečanosti bila je zadužena Ženska pevačka grupa „Sremice“ pri KUD-u „Slavko Gajin“ iz Vojke, kao i članovi Muzičke škole **Ljubinka Lazića**.

G. M.

RAVNJE • UČIONICE SVE PRAZNIJE

Kad narod ostane bez "Naroda"

Nastavu u osam razreda prati tek 52 učenika. U drugom razredu ima njih samo dvoje, što znači da će zbog malog broja đaka doći do gašenja viših razreda i njihovog usmeravanja u školu u Mačvanskoj Mitrovci

Osmogodišnja Osnovna škola „Dobrosav Radosavljević Narod“ u Ravnju koja je pre više od 60 godina brojala oko 250 učenika, sada u svojim klupama ima njih tek nešto više od 50 đaka. Na žalost, sva je prilika, da će se u narednih godinu – dve viši razredi ukinuti i deca od petog do osmog razreda nastavu pohađati u Mačvanskoj Mitrovci.

Po završetku Drugog srpskog ustanka, severni deo Mačve je počeo intenzivno da se naseljava, prvenstveno Zasavica 1 i 2 i Ravnje. Konkretno Ravnje je počelo da se popunjava posle čuvenog Boja na Ravnju koji se odigrao u avgustu

22. avgusta 1813. godine. Ljudi koju su ovaj kraj naselili bili su mahom iz Bosne, iz Hercegovine, pa i Crne Gore. Najveće selo koje se u to doba razvilo bila je upravo Zasavica 1 i ona je 1835. godine imala status takozvane opštine za Zasavicu 2 i Ravnje.

Sa radom škola u tom selu počela je 1854. godine, dosta pre nego u Ravnju. Tek godinama kasnije ugledniji meštani iz Ravnja kao što su Petar Stanković, Marko Simić, Milan Nikolić, Pantelija Domčić i drugi, zajedno sa popom Tomom iz Zasavice 1 pokrenuli su inicijativu da se počne graditi škola u Ravnju, jer je dece bilo puno i na nastavu

su morala da idu u školu u Zasavici 1. Škola je konačno sagrađena 1893/94 i u to vreme u njoj je bilo 150 učenika, što nije bilo za čuđenje s obzirom da su u to vreme porodice imale i po petoro-šestoro dece.

Ta škola je funkcionisala sve do 1912. godine i ratova, prvo Balkanskih, a zatim i Prvog svetskog. Po završetku Velikog rata škola počinje ponovo da radi, a već 1925. godine gradi se i nova zgrada škole. Prethodna, odnosno prva zgrada škole bila je smeštena u samom centru sela, na mestu gde se sada nalazi seoski dom kulture, a nova je pomerena nekih stotinak metara dalje. Tada je pored škole izgrađeno i dva stana za učitelje. Škola u Ravnju u to vreme bila je četvorogodišnja, nastava za više razrede se održavala u Zasavici I.

Ono što je zanimljivo vezano za novu zgradu jeste činjenica da su je meštani sami dobrovoljno izgradili i to od materijala neke stare austro-ugarske kasarane koja se nalazila preko Save, tako da su sav materijal za njenu izgradnju morali da prenesu skelama preko reke.

Školski hodnici čekaju djake Sa početkom Drugog svetskog rata škola opet prestaje sa radom sve do njegovog kraja. Do 1954. godine škola je bila četvorogodišnja, a nakon tog osmogodišnja.

Pošto je učenika u Ravnju iz godine u godinu bilo sve više 1957/58 gradi se nova veća zgrada škole u

Škola sve praznija

kojoj se i dan danas odvija nastava. U to vreme oko 250 učenika je pratilo nastavu u toj školi. Na žalost, sada je situacija dosta drugačija, nastavu u osam razreda u Ravnju prati tek 52 učenika. U drugom razredu ima njih samo dvoje, što znači da će upravo zbog malog broja đaka doći do gašenja viših razreda i njihovog usmeravanja u školu u Mačvanskoj Mitrovci, a to će se najverovatnije desiti čim nov objekat škole u Mačvanskoj bude kompletno završen.

Inače kako je objasnio Slađan Papić, direktor Osnovne škole „Dobrosav Radosavljević Narod“, škola u Ravnju je u relativno dobrom stanju, sa igralištem i malom fiskulturnom salom koja je urađena pre

par godina, „prepakovan“ je krov, stavljen je izolacija, a trebalo je i da bude postavljena PVC stolarija, ali zbog nekih problema koji su se javili između Ministarstva koje je teradove finansiralo i izvođača istih, do toga još nije došlo.

– Jako je tužno to što se sela gase, što se škole gase, ali to je naša realnost, nema dece, momci se ne žene, devojke ne udaju, ko je mogao i imao priliku otišao je iz sela u grad. Šta više da se kaže, ako znamo da u drugom razredu imamo ove godine samo dva učenika, dalje je sve suviše – rekao je Papić i odmahujući glavom dodao da je žalostno što će tolika škola u Ravnju vrlo brzo da ostane skoro prazna.

D. Tufegdžić

Hodnici čekaju đake

Vatra seva kad teraju Sremci

Trenutno, u Grgurevcima ima (svega) osam konja. Skromno, rekli bi, ali dovoljno za početak. Ono što je važnije jeste da ljubav prema ovim životinjama raste i da je podjednako dele kako oni koji konje imaju, tako i oni koji ih, kada se o raznim zgodama konjanici na grgurevačkim sokacima pojave – pozdravljaju sa ushićenjem i srećom

Dama na čelu grgurevačkih konjanika

Nedavno, Grgurevčani su, sledeći svoju sve do skoro zaboravljenu tradiciju, kroz svoje sokake proterali Mali Božić. Narodno predanje uči da su kao "nekršteni" dani od Božića do Bogojavljanja najpodesniji za različite demone, karakondžuje i druge aveti koje na svakom čošku napadaju ljude. Zbog toga se oni muzikom, zdravicom, vikom, veseljem i ukratkno rečeno bukom, teraju iz domova i sokaka. Ove godine, Grgurevčani su ovaj važan posao obavili kako i dolikuje Sremcima i Fruškogorcima – na lepo ukrašenim konjima. Mali Božić teralo je dvadesetak konjanika, a među njima bila je i jedna dama – **Jelena Nedeljković** (25).

Za Jelenu koja u Grgurevcima živi od 2011. godine kada se udala za Vladimira Nedeljkovića (29), konji predstavljaju ono što je u našoj ravnici najvrednije. Oni su izraz snage, lepote, vrednoće i vernosti.

Nekada, ne baš tako davno, dok su još Sremci živeli i radili od konja i sa konjima, kada je život bio usporeniji, i ljubavi prema ovim životinjama, smatra Jelena, bilo je više. Pojava raznih mašina olakšala je poslove, ali je dovela i do ubrzavanja vremena pa su pitomi Sremci, zaboravljajući same sebe ujedno zaboravili i svoju prvu ljubav – onu prema konjima.

Tek poslednjih godina, u Grgurevcima, kao i u drugim selima Sremske Mitrovice i Srema u celosti, konjarstvo ponovo dobija na zamahu. Ovaj put to interesovanje oslobođeno je prinude i počiva isključivo na ljubavi. Radnih konja gotovo da više ni nema, pa su na njihovo mesto došli oni paradni u kojima se uživa i bez kojih više ne može da prođe nijedna manifestacija u ravnici smeštenoj između Save i Dunava.

Kada jašeš, kao da letiš

Uvek sam volela konje, ali prva prava prilika da u njima uživam pružila mi se kada sam pre pet godina došla u Grgurevce. Kuća u koju sam došla uživala je i dan danas uživa u konjima. Trenutno imamo tri konja: Bre-

gavu, Bisticu i Sajku. Prvi je kupljen na ergeli "Proleće" Kazneno – popravnog zavoda u Sremskoj Mitrovici i to na inicijativu supruga Vladimira. Tada smo rešili da to moraju biti lipicaneri. Radi se o lepim konjima koji su u danima kada je konjarstvo bilo najrazvijenije, bili najzastupljeniji u Sremu, priča Jelena i nastavlja: - Čim su stigli u našu konjušnicu, počela sam sa intenzivnijim učenjem jahanja. U početku to baš i nije išlo toliko lagodno, ali sam bila uporna. Kako je vreme prolazilo tako sam počela da vežbam i teranje u fijaker. Bilo je tu mnogo dogodovština, padova, ustajanja, muke i za mene i za konje, ali na kraju se sve lepo i dobro završilo. Sada dok jašem imam onaj osećaj koji me ispunjava dok letim avionom. A to je nešto najlepše što možete da iskusite.

Konja malo, ljubavi sve više

Trenutno, u Grgurevcima ima (svega) osam konja. Skromno, rekli bi, ali dovoljno za početak. Ono što je važnije jeste da ljubav prema ovim životinjama raste i da je podjednako dele kako oni koji konje imaju, tako i oni koji ih, kada se o raznim zgodama konjanici na grgurevačkim sokacima pojave – pozdravljaju sa ushićenjem i srećom.

- Brojka od osam konja, istina, nije velika, posebno ako se uzme da mi imamo gotovo pola od toga. Međutim,

Kada je Bregava dobila Drinu

Najlepše se tera zimi

Jelena Nedeljković

ono što je važno, jeste činjenica da je ljubavi sve više. Ljudi su postali svesni šta su izgubili onda kada su napustili konje. Danas je to skup hobi, pa ljudi često nisu u mogućnosti da udovolje svojoj ljubavi, ali da im ljubavi ne manjka – to je postalo sasvim evidentno, objašnjava Jelena.

U Grgurevcima, za razliku od Lačarka ili Šašinaca, ne postoji organizovan Konjički klub, niti udruženje koje bi okupljalo ljubitelje konjarstva. Ipak, kako ističu Fruškogorci, osnivačke organizacije je u planu, pa se nadaju da bi naredne godine mogli dobiti i svoj prvi kolektiv.

- Potrudimo se da se samooorganizujemo kako bi mogli da popularišemo ljubav prema konjima i konjarstvo. Zbog toga i razmišljamo ne samo o Klubu, već i o osnivanju Udruženja ljubitelja konja u koje mogu da se učlane i oni koji nemaju konje. Tu ograničenja nema i to bi bilo dobro jer bi se mnogo širi krug ljudi uključio u oživljavanje tradicije. Sa konjarima iz drugih sredina se uredno družimo, posebno su nam dragocena prijateljstva sa onima koji su dobro organizovani jer od njih najbolje učimo, dodaje Jelena uz napomenu da najčešće jašu kroz svoje selo, a neretko se otisnu i ka Šuljmu i Stejanovcima. - Posebno su lepa zimska jahanja, po snegu. Bude tu i hladno, ali užitek u belini i ravnici sve kompenzuje.

Treba preneti ljubav

Nedeljković ne trguju konjima. Drže ih isključivo iz ljubavi i trude se da osećanja koja prema svojim lipicanerima gaje prenesu i na svog dvogodišnjeg sina **Mihajla**. Tek ukoliko u tome uspe, Jelena će, smatra, moći biti zadovoljna.

- Ljubavi prema konjima ima. To se ne može dovesti u pitanje. Međutim, kao i za sve druge stvari, pa tako i za konjarstvo, ljubav je samo prvi impuls, ono što vas privuče nečemu. Nakon toga dolazi rad, posvećenost, a za sve to treba dosta odgovornosti. Obavezni ste da svaki dan dobar deo svog slobodnog vremena izdvojite za konje. Četkanje, čišćenje i ishrana konja su stvari koje morate da radite svaki dan.

Zatim tu je i pripremanje hrane: deteline, zobi, kukuruza, slame, stalna briga da li je sve u redu. Pitanje je koliko su mladi danas spremni da sva ta odricanja. Oni vole da jašu, vole da gledaju konje, ali teško to sve ide sa učenjem obaveza. Zato je meni cilj da svog Mihajla naučim ne samo moju ljubavi, nego i obavezama koje iz te ljubavi proizilaze i koje zbog nje postoje. Trudimo se da, posebno kada je lepše vreme, bude u našoj blizini kada smo sa konjima i da se, iako je još uvek mali, već sada navikava i na njihovo prisustvo. Takoće mu, nadamo se, i ljubav i obaveza postati deo svakodnevnice. Baš kao i meni i Vladimiru, nastavlja Jelena.

Ne odričući se svoje ljubavi, Nedeljković su se tokom proteklih godina okružili ljudima koji, baš kao i oni, gaje najlepše osećaje prema konjima. Sa njima druguju, kraj njih jašu, od njih uče.

- Spojili su nas konji, pa smo im i na tim prijateljstvima kojih, da nije naših lipicanera, ne bi bilo – posebno zahvalni. Pozivani smo od strane prijatelja iz Šašinaca, Lačarka i Pečinaca da se učlanimo i njihove klubove, ali mi želimo da napravimo nešto svoje jer smatramo da Fruškogorje i Grgurevci to zaslužuju. Stalni smo učesnici svih manifestacija, posebno smo vidljivi na tradicionalnom našem "Kolu Srema", ali na našu žalost, još uvek

nismo u prilici da organizujemo neku svoju feštu na kojoj bi isključivo konjari bili glavne zvezde. Grgurevci su malo selo i trenutno ne možemo da finansiramo takve manifestacije. Nadamo se da ćemo i to moći jednog dana kada konačno osnujemo Udruženje. Trudićemo se da okupimo što veći broj ljubitelja konja, da zatražimo pomoć od onih koji nam je mogu dati da krenemo sa sopstvenim fijakerijadama, takmičenjima i druženjima, jer, napominje Jelena to je ono najvažnije.

Konjarstvo je ljubav, ne statusni simbol

Jelena Nedeljković trenutno je jedna od retkih dama koje ektivno jašu. Onih koje vole konje mnogo je više, ali upravo tu se vraćamo na početak priče o ljubavi, poštovanju i odgovornosti. Kod Jelene to ide skupa. To se i javilo skupa, prvi dan pošto je konačno uspeła samostalno da projaše Grgurevcima.

- Veoma je retko videti ženske osobe da jašu i vole konje. U Grgurevcima sam to trenutno samo ja, i nisam upoznata da još neko od ženskog roda jaše, da voli i da bavi se konjarstvom na način na koji ja to radim. U svemu tome veliku zahvalnost dugujem svom suprugu koji je omogućio da svoju ljubav razvijem do kraja. Kroz ljubav prema konjima i mi smo se dodatno zbližili. Preporučila bih svima koji mogu da počnu da se bave konjarstvom, ali da na to ne gledaju kao na statusni simbol, nego kao na Ljubav. Onima koji ne mogu, preporučila bi da krenu na školu jahanja, sada i to imamo, i da na hipodromu, kad god su u mogućnosti projašu, zaključuje razgovor Jelena.

"Upregnimo dobre konje u fijaker, čeze, poterajmo ravnim Sremom samo neka veze iz kaldrme kamen pršti, vrište besni ždrebi, pod kopitom vatra seva kad teraju Sremci."

S. Lapčević
R. Jovešković

Dele istu ljubav

MARTINCI • NA GODIŠNJOJ SKUPŠTINI UDRUŽENJA „GOLUBARI 2000“

Proglašeni najuspešniji takmičari

U seniorskom takmičenju kluba „Martinčani 2000“ prvo mesto osvojio je Radoslav Žilić, drugo mesto osvojio je Branko Krsmanović, a treće mesto je pripalo Goranu Rakiću

Krajem novembra održana je proslava martinačkog Udruženja ljubitelja golubova „Golubari 2000“ i tom prilikom su podeljene nagrade za najuspešnije takmičare Opštinske zajednice golubara „Sirmijum“. Uvodnu reč je održao predsednik Opštinske zajednice **Zoran Krstić**, koji je inače predsednik martinačkog Udruženja. Na proslavi je prisustvovalo oko 60 golubara iz Opštinskih zajednica i dvadesetak gostiju iz svih krajeva Srbije. Da se golubari lepo družu govori i činjenica da su imali goste iz Brčkog, Bijeljine, Šapca, Beograda, Zemuna...

Što se tiče martinačkog kluba golubara u takmičarskoj 2016. godini postignuti su najbolji rezultati do sada. U seniorskom takmičenju kluba „Martinčani 2000“ prvo mesto osvojio je **Radoslav Žilić**, prosek leta jata je 8 sati i 27 minuta i najuspešniji golub u 2016. godini je Tekirka duz GSS-640-5-4-14 sa vremenom leta deset sati i 48 minuta. Drugo mesto osvojio je **Branko Krsmanović** sa vremenom leta jata od sedam sati 50 minuta, a treće mesto je pripalo **Goranu Rakiću** koji je leteo osam sati i 30 minuta. Drugo i treće mesto nije pripalo Martinčanima za razliku od prvog, ali svakako kako kažu golubari,

Martinački golubari sa osvojenim nagradama

bitno je napomenuti da jeste martinačkim zetovima.

Četvrti mesto osvojio je **Zoran Vujatović** sa vremenom leta jata od šest sati i 39 minuta. Za Klupski KUP, prvo mesto osvojio je **Milan Krstić** sa vremenom leta jata od pet sati i jedan minut i letačicom leta Mavijanka duz koja je letela pet sati i 45 minuta. Za juniorsko takmičenje kluba prvo mesto je pripalo

Dušanu Saviću sa vremenom leta jata od pet sati i 36 minuta i letačem Tekir špicasti koji je leteo pet sati i 51 minut. Nagrade su dodeljenje na ovoj godišnjoj skupštini a **Žarko Filipović** je dobio plaketu za najviše utakmica u kojima je sudio.

- Za naš klub ova godina je bila vrlo uspešna što se vidi po postignutim rezultatima. Bio sam najuspešniji takmičar u 2016. godini,

titulu sam osvojio sa letom od osam sati i 27 minuta i golubom šampionom deset sati i 48 minuta, koji je Zlatna alka, to je nagrada koja se osvaja za najduži let. Sudeći po ovim uspesima možemo reći da iznad Martinaca lete najbolji Srpski visokoletači. Nadam se da će sledeća godina biti još uspešnija i da će nam se pridružiti novi i mladi članovi. Ovo je jedan lep i zanimljiv sport

Radoslav Žilić, najuspešniji golubar

koji se zasniva, osim na ljubavi prema golubovima, i na prijateljstvu i druženju. U današnje vreme baviti se ovim sportom nije jeftino. Golubarstvo je postalo pomalo i stvar prestiža. Pojedini uspešni golubovi se plaćaju i više hiljada evra a golubari sve češće zidaju skupocene golubarnike - rekao je predsednik takmičarske komisije i član kluba „Golubari 2000“ Radoslav Žilić iz Martinaca.

Inače, martinačko Udruženje pripada Opštinskoj zajednici golubara „Sirmijum“ Sremska Mitrovica, broji 15 članova i najuspešniji je golubarski kolektiv u sremskomitrovačkoj opštinskoj zajednici.

I. Pejinović

DIVOŠ • U POSETI GOLUBARU NENADU MIJATOVIĆU

Golubovi su odani prijatelji

Kao rasa, „Srpski visokoletač“ zvanično je priznat 1973. godine. Od tada do danas sastavni je deo svake golubarske priče u Srbiji, a nema takmičenja u zemlji i van nje na kojima ne zaleprša krilima

Mnogi smatraju da je najbolji čovekov prijatelj pas. Čak, spremni su da tvrde da od pasa nema ni vernijih ni ljubljenijih ljubimaca od onih koji „vam se svaki dan motaju oko nogu i veselo trče za vama.“ Međutim, za Divošanina **Nenada Mijatovića** stvari stoje nešto drugačije. Njegovi najbolji prijatelji su – golubovi,

a ljubavi prema njima naučio se još u detinjstvu, sa nepunih sedam godina.

- Kao dete držao sam ukrasne golubove, međutim kad sam kod komšije video rasu goluba „Srpski visokoletač“, rešio sam da počnem da ih gajim. Sa tim aktivno krećem od 1985. godine i trenutno ih imam preko 100. To je jedna vr-

sta goluba čija je odlika takmičarski karakter. „Srpski visokoletač“ je golub srednje težine, ima kapicu na glavi, različitih je boja i svaki golub mora da ima prsten. Njega odlikuje dug i visoki let, koji traje od četiri, pa do petnaest i više časova, kako pojedinačnih golubova, tako i jata. Oni moraju u prva dva sata svoga leta da dostignu odre-

đenu visinu i da lete u vidokrugu svog golubarnika, kako bismo mogli sve vreme da ga pratimo. Na let se pušta obično najmanje pet, a najviše devet golubova. Ovde na selu ja pustim sedam do osam golubova na letenje, iz razloga što je blizu sela šuma pa ima grabljivica, koje ih vrebaju stalno tokom leta - kaže ovaj golubar.

Kao rasa, „Srpski visokoletač“ zvanično je priznat 1973. godine. Od tada do danas sastavni je deo svake golubarske priče u Srbiji, a nema takmičenja u zemlji i van nje na kojima ne zaleprša krilima. Kako se radi o rasi koja ne zahteva naročitu pažnju i odan je prijatelj, voljen je među uzgajivačima. Za Nenada, drugovanje sa ovim golubom je ujedno i najbolji način da se odmori i rastereti.

- Srpski visokoletači nisu zahtevni, ne iziskuju posebne uslove, osim u zimskom vremenu kada je potrebno da budu malo zaštićeni od zime. Ne smeju da budu skroz zatvoreni, ne vole promaju ni vlagu. Oni su dobri roditelji, sami odgajaju mlade, nisu im potrebne nikakve „dadilje“. Ženka u toku godine najviše pet jaja snese i dobijemo 10-tak mladih. Ja parim golubove u decembru ili početkom januara. Posle 18 dana izlegu se mladi koji se smeštaju u prijemno odeljenje. Volim svoje golubove, u trenucima napetosti, oni me opuštaju. Ima dosta dobrih golubara u Divošu, ali malo je onih koji drže Srpske visokoletače. Oni kao razlog što ga ne gaje kažu da je ovaj golub laka meta grabljivica - navodi Mijatović. - Srpski visokoletači su veoma cenjeni na našem pod-

Nenad Mijatović

neblju. U današnje vreme, golubovi su izgubili na ceni, mada, pojedinci za kvalitetnog i dobrog goluba mogu dobiti oko 1.000 evra po golubu. Interesovanje za ovaj hobi nije baš veliko. Nažalost, omladina je jako slabo zainteresovana. Još malo deca neće ni umeti da prepoznaju goluba. Dosadašnji najbolji uspeh, Nenadovi golubovi ostvarili su na regionalnom takmičenju, gde su zauzeli treće mesto. Ipak, ono što je važnije jeste činjenica da je, baveći se golubovima, Mijatović stekao veliki broj prijatelja.

- Obično se misli da nas golubara nema mnogo, ali sam tokom svih ovih godina upoznao nemali broj zaljubljenika u ove ptice. Družimo se, komuniciramo, učimo jedni od drugih, a sve sa ciljem ne da dođemo do nagrada, nego da svoje rase razvijemo do njihovog maksimuma, zaključuje Nenad.

S. L.

Golubovi, najbolji prijatelji

Sobne biljke koje će podneti vaše zanemarivanje

Postoji mnogo dobrih razloga za gajenje sobnih biljaka. One dodaju lepotu svakoj prostori, filter su za zagađivače vazduha, a pokazalo se da podstiču osećaj smirenosti, dok neke studije čak tvrde da mogu poboljšati koncentraciju i pamćenje. Međutim, sve ove pogodnosti padaju u vodu ako vaše sobno cveće liči na braon skelet sa opuštenim lišćem.

Mnoge biljke su malo komplikovanije za sobno gajenje jer imaju posebne zahteve za svetlošću, vodom i vlagom, što može biti nepremostiva prepreka za one koji imaju manjak veština i iskustva sa gajenjem biljaka ili imaju tendenciju da zaboravljaju na zalivanje. Srećom, još uvek postoje opcije i za najnemarnije ljubitelje biljaka. Evo nekoliko biljaka koje gajim u svom domu i samim tim dajem sebi za pravo da kažem da će vam one praštati bez obzira koliko ih budete ignorisali.

1. Zeleni ljiljan – Klorofitum (Chlorophytum comosum)

Ako ste novi u svetu sobnih biljaka, zeleni ljiljan je odličan za početak. Pored toga što je jedna od najboljih biljaka za pročišćavanje vazduha, mnogi je svrstavaju u najmanje sitničave zatvorene biljke. U prevodu - može opstati na jakom svetlu ili u senci, na suvom ili vlažnom vazduhu, pa čak i kada se skroz zaboravi na zalivanje iste.

Kao bonus, ove se biljke brzo razmnožavaju jer razvijaju sitne bebi-biljčice na vrhovima dugih stabljika. Na svakom tom izboju pojavi se cvet, a nakon njegovog precvetavanja taj izboj se može odrezati i staviti u vodu ili odmah zasaditi, što sam ja i uradila.

Zeleni ljiljan može opstati na jakom svetlu ili u senci, na suvom ili vlažnom vazduhu, pa čak i kada se skroz zaboravi na zalivanje.

Klorofitum pripada grupi ljiljana, iako ne razvija lukovice već zadebljanje na korenu. Kod presađivanja treba posebno pripaziti da se ne uklone zadebljanja na korenu jer on u njima čuva rezerve „hrane“.

Ovaj ljiljan dosta vlaži vazduh pa je pogodan u prostorijama sa centralnim grejanjem. Ja ga lično koristim kao otpor TA peći koja mi u dnevnoj sobi dosta suši vazduh. Takođe je među top 5 biljaka koje je američka agencija za zaštitu okoline (NASA) uvrstila u biljke koje smanjuju koncentraciju formaldehida i poluorganskih jedinjenja (razna leplja, boje, lakovi) koja se nalaze u nameštaju, parketima i sl.

2. Spatifilum (Spathiphyllum spp)

Ovo je verovatno najlakša za čuvanje sobna cvetnica. Kada sam je tek dobila, uputstva za negu sam tražila na internetu jer mi je rečeno

Božićni kaktus

Klorofitum

da je biljka osetljiva, a bogami bila je i skupa, pa nisam želela da, kako su stari imali običaj da kažu, „ode mast u propast“. Dakle, biljka traži zasenjeno mesto bez direktne svetlosti, prihranu jednom do dva puta mesečno (zimi nije neophodna prihrana), a količina vode se kontroliše tako da zemlja uvek bude optimalno vlažna ali ne i natopljena.

Kao neko ko se cvečarstvom bavi iz hobija i ne tako dugo, prihvatila sam ove instrukcije i savete. Ipak nije mi trebalo mnogo vremena da shvatim da gde god da je pomerim i koliko god da je zaboravim zalivati i prihranjivati, ona je ne samo ostajala u životu, već je izgledala nepromenjeno. Na primer, kada sam je preko leta izbacila napolje, direktna sunčeva svetlost nije imala nikakve negativne posledice po nju.

Najveće oduševljenje za mene je bilo to što ova biljka ne prestaje da cveta. Jedan cvet može da traje čak i do dva meseca. Isti krene da se suši onog momenta kada je biljka već formirala novi pupoljak. Dakle, ne samo da podnosi zanemarivanje, nego vam još i ulepšava prostoriju postojanim cvetovima sličnim kali. Takođe i on, kao i klorofitum čisti vazduh od štetnih agenasa.

3. Božićni kaktus – „Ne diraj me“ (Epiphyllum truncatum)

Ovo je jedna od omiljenijih biljaka zbog zanimljivih cvetova koji se javljaju na krajevima padajućih zelenih grana. Kako spada u neku vrstu kaktusa, ova cvetnica akumulira vodu u svom razgranatom stablu, pa otuda njena izdržljivost i visoki prag tolerancije na zanemarivanje.

Izboj Klorofituma

Ovo je definitivno biljka koje se poslednje setim (znam da nije za pohvalu), ali činjenica je da može bez vode izdržati i tri-četiri nedelje!

Jedino što je kod nje bitno je ono što joj i sam naziv kaže, a to je da se ni pod razno ne pomera. Cveta u toku zime, od decembra do ranog proleća, ali ukoliko je premeštate sa jednog mesta na drugo, ona prosto te godine neće cvetati. Takođe ne trpi visoke ni preniske temperature, pa i to može biti razlog.

Svoje biljke sam stavila blizu prozora jer vole svetlo, a dalje od grejnog tela zato što se pri većoj temperaturi stablo povija i vene. Pre nego što sam ih u oktobru unela, orezala sam, tj. skinula predugačke grane i od njih napravila nove biljčice. Tako sam direktnim stavljanjem reznica u saksije dobila nove sadnice, ali sam i stare biljke učinila estetski boljim, sredenijim, a pre svega sam ih podmladila, što je takođe jedan od uticajnih faktora na cvetanje. Ova biljka pre i posle cvetanja prelazi u totalno mirovanje. Tokom zime ne treba je ni prihranjivati.

4. Liander (Nerium oleander)

Ova biljka preko leta traži malo više pažnje, ali tokom zimskog – sobnog perioda, slična je spatifilumu i klorofitumu. Liander, dakle, podnosi niske temperaturne oscilacije i do -5°C. Zbog toga ova biljka mi stoji u predsoblju gde nije hladno kao napolju, ali ni toplo kao u sobi u kojoj je božićno drvo.

Lianderi vole svetlost, baš kao i božićno drvo, ali ne zavise od njega u toku zimskog mirovanja.

Što se tiče zalivanja i prihranjivanja, koliko je leti zahtevna po tom pitanju, toliko zimi uopšte ne morate da brinete o njoj. Ne samo da podnosi duži vremenski period bez vode, već i ako vam se slučajno omakne i saksiju prepunite vodom, lianderu apsolutno ništa neće biti. Tokom zime takođe nije neophodna prihrana, čak se savetuje da se obustavi.

Još jedna zanimljivost je da za razliku od većine biljaka koje se obično polivaju odstajalom vodom iz flaša, liander voli, čak i preferira, svežu i tvrdu vodu sa česme. U njoj ima više krečnjaka koji je njemu potreban. Leanderi vole svetlost, baš kao i božićno drvo, ali ne zavise od njega u toku zimskog mirovanja.

Pored ovih ima još dosta biljaka koje podnose nemarnost, a neke od njih su: sukulente, fikus, fladendron, sanseverija, sobni bambus, zlatni puzavac, fitonija, i drugo.

Autorka teksta i fotografija:
Ana Blagojević, AgroMedia

Ako razmišljate o gajenju cvekle

Cvekla se lako uzgaja

Cvekla je zdrava korenasta biljka. Lako se uzgaja i dobro podnosi hladno vreme. Može se gajiti na otvorenom i u plastenicima. Listovi mlade cvekle obiluju vitaminima, a koren sadži visok stepen jabučne, vinske i limunske kiseline. Dajemo vam nekoliko korisnih saveta za slučaj da planirate da se bavite gajenjem ove povrtarske kulture.

Ovo povrće možete saditi rano u proleće, 2-3 nedelje pre poslednjeg mraza. Možete je saditi sve dok temperatura ne dostigne 27 stepeni. Nakon toga cvekla se može saditi krajem leta i rano u jesen, 6 do 8 nedelja pre prvog mraza.

Cvekla je dvogodišnja biljka, mada se često može gajiti i kao jednogodišnja. Najčešće se gaji zbog korena, koji je izuzetno bogat gvožđem, ali i zbog svog lista. Koren može biti ljubičast, žut ili beo, u zavisnosti od vrste koju gajite.

Namirnice koje bi trebalo da jedete tokom januara

Ako cveklu gajite za sopstvene potrebe, sadite od 5 do 10 strukova po članu domaćinstva. Najbolji prinos cvekle dobija se kada je posejana u osunčanim delovima bašte i na rastresitom zemljištu koje je dobro nađubreno. Takođe, ova povrtarska biljka daje bolje prinose kada se ph vrednost zemljišta kreće u granicama od 6 do 6,8.

Sadnja

Preporučuje se da cveklu sadite u lejama, a da je kasnije presađite u baštu. S obzirom na to da je klizavost semena mala, preporučuje se da imate više biljaka za sadnju.

Sadite ih u jednu leju na 2,5 centimetara dubine i 2,5 centimetara razmaka, a kada sadnice dostignu 7 centimetara, proradite leju. Preporučuje se da udaljenost između redova bude od 30 do 45 centimetara.

Cveklu možete posaditi zajedno sa lukom i kelerabom. Ukoliko ste odlučili da sadite nekoliko različitih biljaka u istoj leji, vodite računa o tome da one ne prave veliku hladovinu, kako bi sunčevi zraci mogli da stignu do cvekle.

Zalivanje i prihrana

Zalivajte je redovno, ali ne sa previše vode. Ukoliko zemljište bude previše suvo, plod će zakržljati, biće vrpčast, upreden i tvrd. Pre njegove sadnje u bašti preporučuje se stavljanje komposta.

Nega i zaštita

Redovno obilazite ovu biljku da ne bi zarasla u korov. Najčešće štetočine koje napadaju cveklu su buvač, sovice i moljac, dok su najčešće bolesti ove biljke pegavost lista i pepelnica. Za zaštitu od korova, bolesti i insekata koristite odgovarajuće insekticide, herbicide i fungicide.

Skladištenje

Cveklu treba vaditi pre jakih jesenjih mrazeva. U našim klimatskim uslovima berba je krajem oktobra i početkom novembra meseca. Posle vađenja cvekle, list se skida, a koren čuva u posebnim skladištima. Pre nego što se odlučite da posadite ovu biljku, preporučuje se da uradite analizu zemljišta.

AgroMedia

Dobro podnosi zimu

SREMSKA RAČA • BRANISLAV TEŠIĆ, POLJOPRIVREDNIK

Seljaci nemaju ni "petka ni svetka"

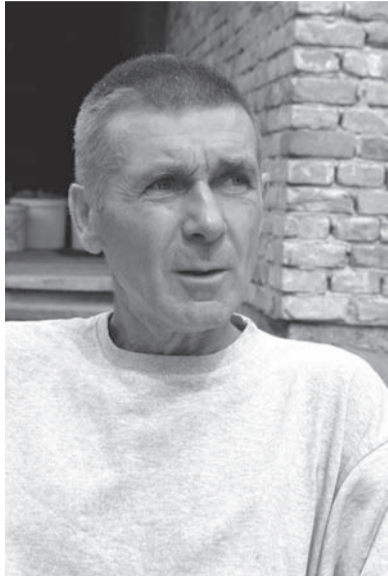
Postao sam kao golubar, samo u nebo gledam, jer zavisim od vremenskih prilika i neprilika. Sad su nam još i subvencije ukinuli, a značile su nam ma koliko sitne da su bile, tako da se ovaj posao više uopšte ne isplati raditi – kaže Branislav Tešić, ratar iz Sremske Rače

Kada je početkom 90-tih došao sa privremenog rada iz Nemačke i Austrije, Branislav Tešić iz Sremske Rače opredelio se da se bavi poljoprivredom. Posедуje 9,5 hektara i još dva hektara radi u zakup i na njima uzgaja standardne kulture: kukuruz, pšenicu i soju. Kaže da se danas od ratarstva teško živi, a da on pamti ona vremena kada je obrađivao samo pola hektara i od toga je imao pristojnu zaradu.

Krajem 80-tih godina još uvek je uveliko radila račanska ekonomija i ona je obavljala sve poslove na njivi: orala, sejala, vršila i opet su nas zvali na ekonomiju da dođemo i da podignemo nešto novaca. A ja sad imam sve svoje mašine, osim berača za kukuruz i sve sam radim i opet nemam skoro nikakvu zaradu. Recimo, sa dva hektara žita meni je ostalo 90.000 dinara. U tome je moje gorivo koje sam uložio, pa kad se i to odbije, zarada se svede na nekih 50 do 60 hiljada, svoj rad tu ne računam. Da sam dao u arendu ta dva hektara po 250 evra iste bih te pare imao, a barem se ne bih sekirao. Tako da se ovaj posao definitivno uopšte ne isplati raditi – tvrdi ratar Branislav Tešić iz Sremske Rače.

Upravo iz tih razloga, Brana je oba svoja sina usmerio na to da se bave nekim drugim poslovima i da ne ostanu na zemlji, a da zaobiđu selo savetovao bi i nekome ko tek bira svoje buduće zanimanje.

Plata, ma kolika da je, stiže redovno svakog meseca, ne mora da

Branislav Tešić, poljoprivrednik iz Sremske Rače

curi, dovoljno je i da kaplje, čovek ima neku sigurnost. A u poljoprivredi se radi 365 dana u godini, nemamo "ni petka ni svetka". Postao sam kao golubar, samo u nebo gledam, jer zavisim od vremenskih prilika i neprilika. Sad su nam još i subvencije ukinuli, a značile su nam ma koliko sitne da su bile. Osim toga, tako sam kazao i sinovima, firme plaćaju socijalno i penziona, a ja nisam tri i po godine imao zdravstveno osiguranje samo zato što su me uslovljavali da plaćam penziona, iako sam imao manje od 50 godina.

A niko me nije pitao od čega ću ja onda da živim, kad to zdravstveno i penziono osiguranje zajedno izađe hiljadu evra godišnje. Ove godine sam napunio 50 godina i konačno sam uspeo da napravim zdravstvene knjižice – priča o svojim nevoljama Branislav iz Rače.

A na pitanje da li je razočaran, kaže da jeste, iako je po prirodi optimista i dodaje:

-Džaba od mog optimizma, kad nikako nema napretka. Ova godina obećava sa prinosom, ali to ništa ne mora da znači, sve zavisi od padavina. Kukuruz je dobro rodio, ali pola od toga će sigurno divljač da mi uništi, tako da ću opet da tapkama u mestu, biću na pozitivnoj nuli – neću ostati dužan zadruzi sa kojom radim, ali ni meni neće ostati skoro nikakva zarada. Razmišljao sam da se možda preorjentišem na svinjarstvo, pošto imam štalu gde bih mogao držati 30 tovljenika. Međutim odustao sam od toga, jer se tu nikad ne zna otkupna cena. Mislim da je glavni problem u tome što nadležni u državi ne shvataju seljaka, jer mi ne tražimo nikakav luksuz. Ne treba nama ni letovanje, ni zimovanje, ni luksuzan auto, mi bi samo hteli da možemo od svog rada da živimo i da možemo da obnovimo naše mašine koje imamo, a koje su već stare i dotrajale. Nama su potrebne samo stabilne cene, da se sve zna pred predstojeću setvu kako bi mogli da napravimo proračun. Žao mi je samo što ja sad ne mogu da se odreknem svega toga,

Divlje svinje uništavaju useve

Kao i većina meštana Sremske Rače i Brana Tešić svake godine muku muči sa štetom koje mu u kukuuru prave divlje svinje i kaže:

-Ljudi pucaju, idu sa kerovima, bacaju petarde, ali ništa ne pomaže, svinje i dalje dolaze svakodnevno u naš atar i uništavaju nam kukuruz. Šumarija nam ne priznaje štetu nego prebacuje odgovornost na lovačko društvo, a naši lovci su bespomoćni jer više nemaju dozvolu da uđu u šumu, nego samo smeju atarom

da dođu do ruba šume. Meni su trenutno uništili 30 ari, što proračunato u pare iznosi oko 50.000 dinara. Osim sa divljim svinjama, problem imaju i oni ratari čije se njive nalaze sa druge strane graničnog prelaza, jer svakodnevno gube dosta vremena dok stignu do svojih oranica. Ja, srećom, nemam tamo njive, ali znam da im to predstavlja problem, pošto sam i sam svedok velikih gužvi koje, naročito vikendom, budu na prelazu.

jer mi je supruga bolesna pa moram da budem ovde u Rači, inače bih svu mehanizaciju prodao i svu bih zemlju dao u arendu i otišao ne-

gde u inostranstvo – kaže Brana iz Sremske Rače.

S. Mihajlović
M. Mileusnić

LOVSTVO

BOSUT • MIROSLAV JOVANOVIĆ I MILOŠ BRODALIĆ

Najmlađi članovi Lovačkog društva "Srndać"

U lov su prvi put otišli sa svojim očevima, a sada jedva čekaju da polažu lovački ispit i da love sa puškom

U lovačkom društvu u Bosutu najmlađi članovi su 12-godišnji Miroslav Jovanović i godinu dana stariji Miloš Brodalić. Miloš je učenik sedmog razreda i kaže da je lov zavoleo zahvaljujući svom ocu Slavku, koji je i sam dugogodišnji lovac.

-Bio sam sasvim mali, možda sam imao tri ili četiri godine, kada me tata prvi put poveo sa sobom u šumu da ostavljamo hranu za divljač. Nakon toga, kada sam malo porastao, vodio me je i u pravi lov pa sam tako i ja zavoleo taj sport i postao stalni član našeg Lovačkog društva. I moj deset godina stariji brat Miroslav je, takođe, dugogodišnji lovac, tako da često idemo svi zajedno u lov. Najviše su me u tome privukli priroda, psi i puške, a najzanimljiviji mi je lov na zeca, jer je on brza životinja i ima lepo kretanje – priča 13-godišnji Miloš Brodalić iz Bosuta i dodaje da jedva čeka da napuni 16 godina kako bi mogao da polaže lovački ispit pa da konačno i on u lov ide sa puškom, kao i svi ostali.

Za razliku od njega, Miroslav kaže da mu se najviše sviđa lov na svinju i srndača i dodaje:

Matija Mile Jovanović

Miroslav Jovanović

Miloš Brodalić

-Moj deda je već 40 godina lovac, a i tata takođe, pa sam uz njih i ja zavoleo lov. Nije mi teško ni da ustanem rano nedeljom, jedino mi je krivo što mi deda nikako ne daje da pucam, jer kaže da sam još uvek mali. Opalio sam jednom iz puške u vazduh i to mi se jako svidelo.

A Miroslavov deda Matija Mile Jovanović jedan je od najstarijih članova Lovačkog društva. On se lovom počeo baviti pre više od četiri decenije. Kaže da se od tada do danas nije skoro ništa promenilo, da još uvek među lovcima vlada veliko drugarstvo, a da im je čak i broj čla-

nova u društvu u odnosu na tada, ostao nepromenjen.

-Osim što idemo u lov na divljač i predatore, redovno organizujemo i akcije prihranjivanja divljači, a pravimo hranilice i čeke. Drago mi je što nam se sastav podmlađuje, jer osim Miloša i Miroslava imamo još nekoliko dečaka koji idu redovno sa nama svake nedelje. Isto tako sam i ja svojevremeno u osnovnoj školi krenuo sa svojim učiteljem i još nekim starijim lovcima da im pomognem da nose divljač i tako mi se rodila ljubav prema lovu, iako moj otac nije voleo taj sport. Sećam

Miloš u lovu sa ocem Slavkom i bratom Miroslavom

se da sam svoju prvu pušku kupio 1972. godine, a sada ih imam tri – sa ponosom kaže Matija Mile Jovanović, jedan od najstarijih lovaca

Lovačkog društva "Srndać" iz Bosuta i dodaje da novi karabin planira da ostavi svom unuku Miroslavu.

S. M. - M. M.

BILJEM PROTIV KARCINOMA

Nova terapija u borbi protiv raka

Naučnici iz Nice u Francuskoj primenili su gensku terapiju protiv malignih tumora na pacovima i nadaju se da će uskoro biti u mogućnosti da isti tretman primene na ljudima. Terapija se sastoji u ubrizgavanju modifikovanih ćelija bolesnim pacovima ispod kože koje navode ćelije tumora na samouništenje. Stručnjaci su gen bakterije „ikoli! Uneli u ove ćelije, što je bezopasnu hemikaliju pretvorilo u snažan hemoterapijski lek. U roku od 30 dana tumori su se smanjivali za čak 70 odsto kod pacova koji su dobili ovaj tretman.

Na ovaj način hemoterapija stiže samo da ćelija tumora i ne zahvata ostale delove organizma, pa su kontradikcije mnogo manje. Istraživači se nadaju da će im nova formula pomoći da stvore „vakcinu“ protiv raka.

Otkrivanje raka prostate preko urina

Koristeći novu genetsku tehnologiju, grupa lekara iz Filadelfije po prvi put je, na osnovu istraživanja,

izgleda teoriju da je moguće pravovremeno otkriti rak prostate preko urina.

Vođa lekarskog tima Pol Kerns potvrdio je rezultate koji su prezentovani na sastanku američkog Udruženja za istraživanja bolesti raka, ističući da je to „prvi put da neko pokaže da se rak prostate može otkriti preko urina“.

Kerns je, na uzorcima tumora i urina od 28 muškaraca sa rakom prostate kojima je predlagana operacija, koristilo novu tehničku metodu za otkrivanje promene jednog gena (GSTP 1), koja se pojavljuje kod 90 odsto obolelih.

Istraživanje je pokazalo da se kod 22 uzorka tumora desila promena tog gena, a kod šestorice njih ista promena se pokazala i preko urina.

Krens kaže da je potrebno raditi još na ovom istraživanju kako bi se ta tehnika usavršila, nadajući se da će uskoro biti moguć jeftiniji i bezbolniji način za otkrivanje raka prostate.

Testiranjem urina otkriva se rak krvi i neke vrste raka bubrega, ali

se do sada nije koristilo za konstataciju raka prostate, od čega svake godine u Americi umre oko 37.000 muškaraca.

Cink sprečava uvećanje prostate

Važan savet za sve muškarce koji imaju problema sa povećanom prostatom, trebalo bi da vode računa da njihovoj ishrani ima dovoljno cinka. Jer ovaj element je važan ne samo za potenciju i plodnost „jačeg pola“ nego i za organsku proizvodnju muškog polnog hormona testosterona.

Godinama uslovljeno je povećanje prostate delimično je posledica slabije proizvodnje testosterona. U SAD su otkrivene uzajamne veze nedostatka cinka i tekoba sa prostatom.

Uprkos tome medicinari oprezno preporučuju cink za prevenciju od takvih tekoba. Naučni dokazi još nisu potpuni.

U svakom slučaju poznato je da cink, usporava proces starenja ćelija i sprečava trenja. Isto tako se zna da nedostatak cinka može da izazove smetnje u polnom razvoju, neplodnost i impotenciju. Testovima je, osim toga, potvrđeno da je cink

češće u prostati i semenskoj tečnosti muškarca u višoj koncentraciji nego bilo gde u organizmu. Normalna dnevna potreba za cinkom se procenjuje na 15 miligrama. Štetno po zdravlje je, međutim, kada se tokom više nedelja uzima više od 300 miligrama dnevno. Onda mogu da se pojave glavobolje, povraćanje i proliv.

Pažnja! Mnoge namirnice bogate cinkom sadrže višak holesterola, koji, opet, povećava vrednost krvnih masnoća.

Soja protiv leukemije

Ogledima sa sastojcima soje, koje je naučni tim američkog Univerziteta Minisota. Projekat treba da pokaže koje supstance od biljaka i životinja mogu pomoći lečenju leukomije i raka. Najnoviji rezultati bacili su više svetla na to kako neke ćelije raka odolevaju zračenju i hemoterapiji. Uvid u te molekularne mehanizme mogao bi biti od koristi za pronalazanje novih načina lečenja.

- Posle trogodišnjeg istraživanja uspeli smo da otkrijemo mehanizam koji im pomaže da prežive hemoterapiju i zračenje“, kaže dr Fatih Ikun, sa Univerziteta Minosota.

Supstancija iz ploda soje, ispitina na miševima, odstranila je kancerogene ćelije jedne vrste (akutne) leukemije, veoma često, pa i odraslih.

Cilj je bio da se pronađe bioterapijski postupak koji bi dopunio, a ne zamenio hemoterapiju i zračenje. Istraživači su nastojali da uklone bolesne ćelije koje su se odupirale uobičajenom lečenju, zadržavajući njegove pozitivne učinke.

Ljudske kancerogene ćelije (leukemije) ubrizgane su miševima, a onda im je dat sojin sastojak „B 43-Genistein“. Sve bolesne ćelije (koje su bile uočene) eliminisane su, a miševi su se oporavili. Naučnici se zanimaju za soju delom i zbog pretpostavke (još nepotvrđene) da žene u Aziji manje oboljevaju od raka dojke i jajnika jer u ishrani koriste mnogo soje.

„Genistein“ deluje preko molekularnog antitela „B 43“ koje „pogađa“ samo bolesne ćelije, ostavljajući, ostale netaknutim. Ta supstanca ima ulogu da preobražuje nekih enzima, izazivajući samoubistvo ćelija.

(Nastaviće se)

(Izvodi iz knjige „Lekovitim biljem protiv karcinoma“, autor Momčilo Moci Srečković, Slobomir, 2015.)

Supstancija iz ploda soje, ispitina na miševima, odstranila je kancerogene ćelije jedne vrste (akutne) leukemije

VREMENSKA PROGNOZA ZA FEBRUAR

U granicama proseka

Prema sezonskoj prognozi RHMZ, srednja minimalna temperatura vazduha u februaru imaće vrednosti u granicama višegodišnjeg proseka, pri čemu će njena vrednost u proseku biti viša za oko 0.4°S u odnosu na višegodišnji proseka.

U Beogradu i široj okolini predviđa se vrednost februarske srednje minimalne temperature vazduha od 0.4°S. Srednja maksimalna temperatura vazduha u februaru biće u granicama višegodišnjeg proseka,

sa vrednostima u proseku višim za oko 0.1°S u odnosu na višegodišnji proseka.

U Beogradu i široj okolini srednja maksimalna temperatura vazduha tokom februara biće oko 6.6°S. Mesečna suma padavina tokom februara biće u granicama višegodišnjeg proseka sa vrednostima u proseku nižim za oko 2 mm u odnosu na višegodišnji proseka. U Beogradu i široj okolini februarska suma padavina iznosiće oko 31 mm.

Stari recepti

Starinska pita

Još jedna vrsta starinske pite za one koji to vole...

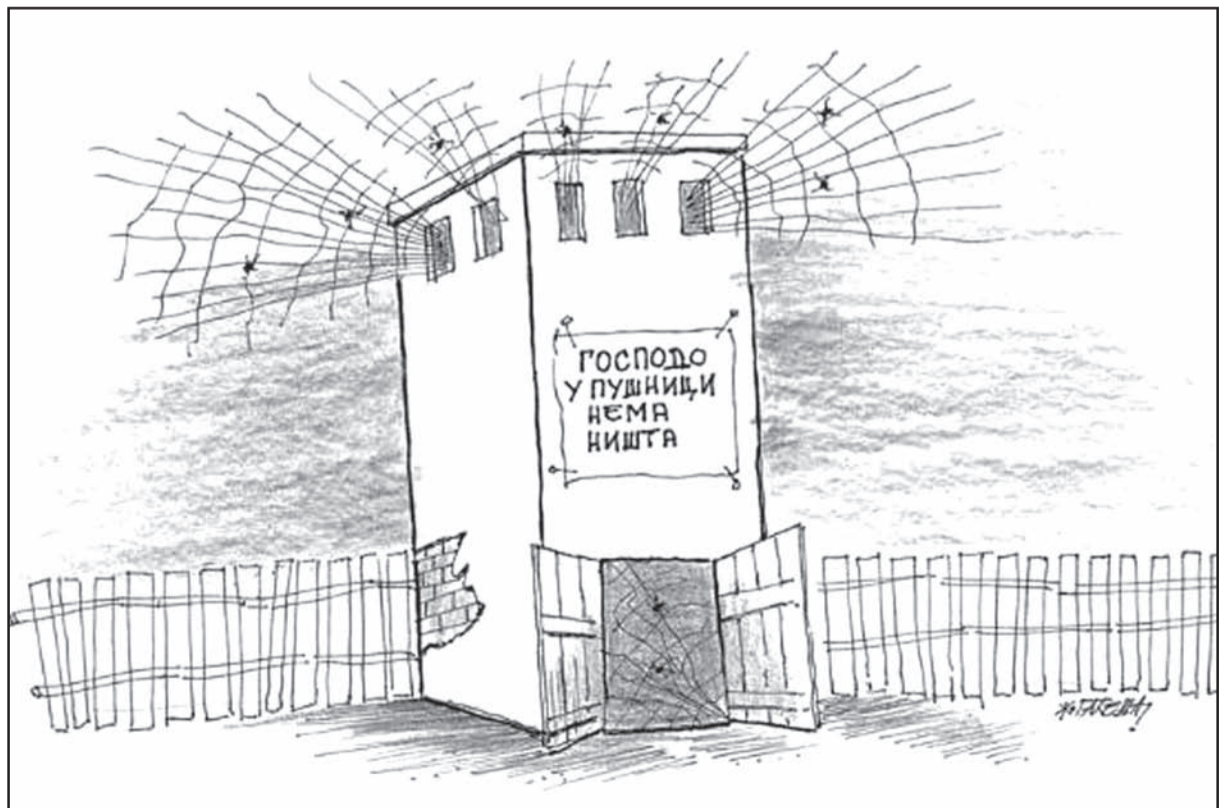
Potrebno je: 5 čaša brašna, 1/2 kvasca, 3 kašičice soli, voda, ulje, mast, oko 200gr sira

Priprema: Od brašna, soli, kvasca i vode zamesiti testo srednje tvrdoće. Podeliti ga na 10 loptica.

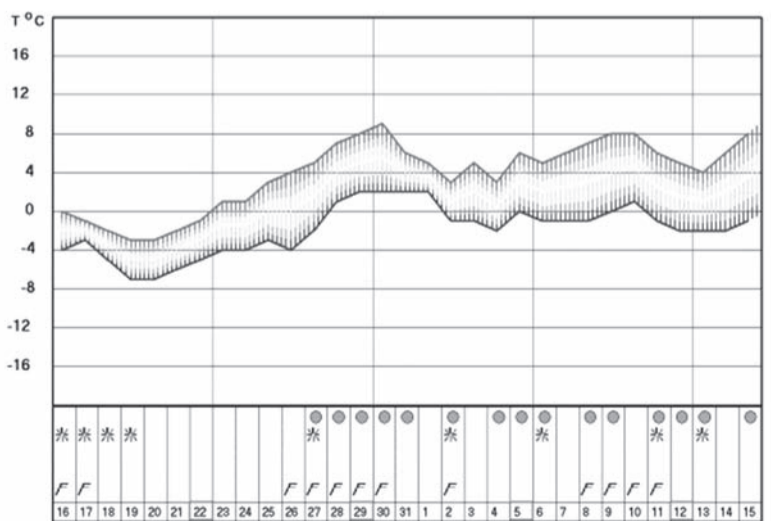
Svaku lopticu razvući oklagijom. Po 2 kruga spojiti uljem (Ja pomešam malo rastopljene masti i malo ulja). Dobije se 5 malih kora.

Svaku takvu koru još malo razvući oklagijom u veličini tepsije. U podmazanu tepsiju br.28 stavim jednu koru, namažem je uljem i pospem mrvljenim sirom. Tako sa svim korama. Zadnja se ne posipa sirom.

Kad se završi ređanje, pita se iseče na kocke i premaže uljem. Treba malo da odstoji pre pečenja.

Prognoza vremena do 15. februara

Promet roba na Produktnoj berzi

od 4. 1. do 13. 1. 2017.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast prometa
- Dešavanja na svetskim berzama

Preko novosadske Produktne berze je u periodu od 04.01. do 13.01.2017. godine prometovano 1.079 tona robe, finansijske vrednosti 19.443.400,00 dinara, što je tri puta veći promet u odnosu na poslednju radnu nedelju 2016. Prvi radni dani ove kalendarske godine su usled prazničkog perioda i nepovoljnih vremenskih uslova bili obeleženi slabijim prisustvom trgovaca.

Registrovani su prvi ugovori na kukuruz i pšenicu u ovoj godini. Prosečna cena kukuruza za posmatrani period je za 0,53% niža od one registrovane u poslednjoj nedelji prošle godine, tj. kilogram je u proseku koštao 15,92 din bez PDV-a (17,51 din sa PDV-om).

Cena pšenice SRPS kvaliteta, ali sa boljim parametrima od prethodno prometovane, registrovana na nivou od 18,00 din/kg (19,80 sa

PDV-om). U odnosu na prethodno zaključenu, cena je viša za 2,27%. Koliko je cena hlebnog zrna stabilna vidi se upoređivanjem sa cenom iz istog perioda prošle godine, a koja je bila na gotovo identičnom nivou.

Pored kukuruza i pšenice prometovana je i suncokretova sačma sa 33% proteina po ceni od 20,20 din/kg bez PDV-a (24,24 din/kg sa PDV-om).

v.d. direktor
Miloš Janjić

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, veštački sušen rod 2016.	654	17,38-17,60	354	17,38-17,60	-0,53%
Kukuruz, veštački sušen rod 2016. spreman za isporuku, gratis lager do 15.2.	500	17,33-17,38	500	17,33-17,38	-
Pšenica, rod 2016.	200	19,80	200	19,80	-
Pšenica, rod 2016. gratis lager do 15.2.	300	19,80	300	19,80	-
Pšenica, rod 2016. gratis lager do 28.2.	500	19,91	-	-	-
Pšenica rod 2016. podno skladište	500	18,92	-	-	-

PRODEX

Berzanski indeks PRODEX je na dan 13.01.2017. bio na nivou od 205,07 procentnih poena, što predstavlja rast od 1,61 poena.

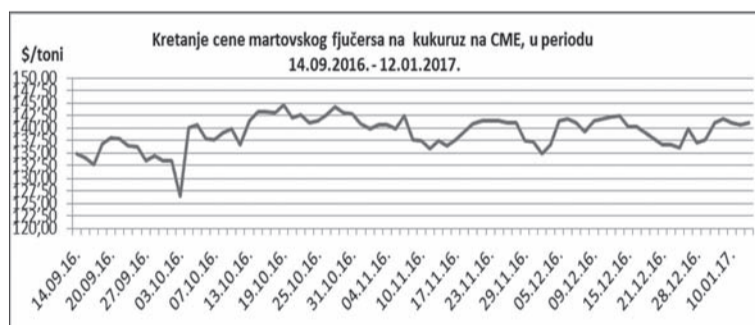
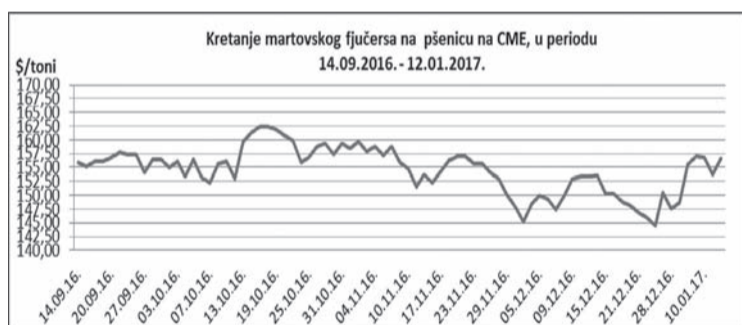

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, MARTOVSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	155,50 \$/t	156,97 \$/t	156,75 \$/t	153,81 \$/t	156,60 \$/t
Kukuruz	140,94 \$/t	141,73 \$/t	141,02 \$/t	140,62 \$/t	141,02 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
162,25 €t (fjučers dec 16)	139,10 €t (fjučers mar 17)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
169,75 €t (fjučers mar 17)	167,50 €t (fjučers mar 17)

U Čikagu u odnosu na prethodnu nedelju, cena pšenice se nije menjala, dok je kukuruz pojeftinio za 0,83%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jan. 17	362,30 \$/t	366,12 \$/t	369,43 \$/t	368,55 \$/t	379,20 \$/t
Sojina sačma, jan. 17	307,50 \$/t	309,80 \$/t	313,40 \$/t	310,70 \$/t	324,20 \$/t

U Čikagu u odnosu na prethodnu nedelju, soja je poskupela za 2,85%, a sojina sačma je poskupela za 3,12%.

U Budimpešti je u odnosu na prethodnu nedelju kukuruz je poskupeo za 0,16%.
U Parizu u odnosu na prethodnu nedelju, pšenica je pojeftinila za 0,15%, a kukuruz je pojeftinio za 1,18%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

LEŽIMIR • ĐORĐE BAJIĆ, POČASNI LOVAC

Lov je stvar ljubavi i etike

Seća se ovaj strasni lovac i starih dobrih dana družbe sa lovcima iz Stepanovićeve iz Južne Bačke. Odlazilo se na terene drugih društava, razvijala saradnja sa stručnjacima. Jednom rečju činilo se sve kako bi ležimirski lovci stekli reputaciju dobrih pucača i čuvara prirode

Đorđe Bajić jedan je od najstarijih, najiskusnijih i sigurno najcenjenijih lovaca u Lovačkom društvu "Vepar" iz Ležimira, ali i šire, u granicama i van granica Lovačkog udruženja "Srem-Mačva". Člansku kartu matičnog društva dobio je kao mladi dvadesetogodišnjak, davne 1965. godine, i do danas je se nije odricao. Pripada onoj grupi posvećenika koji nikada nisu napuštali Društvo, a poslednjih pet godina je jedan od četiri počasna člana. U lovu je kaže uživao, čitav svoj život posvetio je lovu, a za sve što je radio za sremski i vojvođanski lov, dobio je priznanja kako društva i udruženja, tako i Lovačkog saveza Vojvodine.

Đorđe Bajić

Pet lovačkih decenija

Za pet lovačkih decenija, deda Đorđe je aktivno učestvovao na gradnji Lovačkog doma koji danas slovi za jedan od najbolje opremljenih

Strasni lovac

naš dom. Selo smo malo, siromašno i sećam se dobro da smo sve radili u dogovoru sa raznim firmama i drugim uticajnim pojedincima. I tada kao i danas bilo je raznih reči, da nećemo uspeti, da odustanemo, ali smo se svojski trudili i na kraju uspeli. Imali smo više elana, više volje, a nije nam uvek sve išlo na ruku, priča Đorđe.

Deset godina smo mi gradili naš dom. Selo smo malo, siromašno i sećam se dobro da smo sve radili u dogovoru sa raznim firmama i drugim uticajnim pojedincima. I tada kao i danas bilo je raznih reči, da nećemo uspeti, da odustanemo, ali smo se svojski trudili i na kraju uspeli. Imali smo više elana, više volje, a nije nam uvek sve išlo na ruku, priča Đorđe.

Seća se ovaj strasni lovac i starih dobrih dana družbe sa lovcima iz Stepanovićeve iz Južne Bačke. Odlazilo se na terene drugih društava, razvijala saradnja sa stručnjacima. Jednom rečju činilo se sve kako bi ležimirski lovci stekli reputaciju dobrih pucača i čuvara prirode.

- I danas se dobro radi iako su se okolnosti promenile. Imamo dom, volijeru, imamo tri divlje svinje, kvalitetno lovište, 40 lovaca i odlične terene sa kojima se, istina mora bolje raditi. Imamo dosta zečeva, fazana, imamo divljih svinja, a sve je više i srneće divljači koja se spušta sve niže. Ona se još uvek ne lovi, ali sve to dokazuje da imamo zaista izvanredan teren. Prirodne remize, šumarci, bagrenjaci, kanali, sve je to u odličnom stanju i da je samo malo više materijalnih sredstava, bilo bi još više raznovrsnije divljači, nastavlja priču Đorđe.

Lov nije ubijanje

Za Bajića, lov pre svega predstavlja mogućnost da se kroz šetnju čovek odmori, oraspoloži, ali i da vodeći računa o tome šta, kako i koliko puca, učestvuje u obnavljanju i razvoju eko i bio sistema. Oni koji u lovcima gledaju samo "ljude koji ubijaju", smatra Đorđe, greše i takvi bi, poručuje, mogli da sa lovcima da prošetaju i zimi kada se divljač hrani, ili u vreme prebrojavanja i lečenja.

Sve sam radio. Divljač za mene nije samo meta. Zna se šta se puca i šta se radi sa otpučenom divljači. Nismo mi bašibozuk koji puca gde i šta stigne. Sve se proverava, prebrojava. Dok sam bio mlađi ništa me od lovačkih poslova nije obišlo. Trudio sam se da uvek bude najbolji i da svuda budem prisutan. Imao sam odlično oružje, a i sad ga imam. Tu su karabin, sačmara, bokerica, snajper, jako sam polagao na kvalitetnu opremu. Kada sam ja bio mlađi lovac, lakše se dolazilo do kvalitetnog naoružanje, koje, ako o njemu dobro vodite računa može večno dobro da služi, dodaje deda Đorđe.

Deo trofeja i priznanja

Tokom svog, inače u Ležimiru najstarijeg zabeleženog lovačkog staža, Bajić je bio i predsednik Društva, njegov sekretar, blagajnik, ali, pre i iznad svega, sebe je uvek smatrao tek običnim članom, jednim od onih koji u stroju sa svojim prijateljima više od svega voli da šparta kroz atare i lovišta.

Svojevremeno mi smo imali i do 60 članova. Imali smo izraženu priliv članova sa drugih terena koji su bili zaljubljeni u naša lovišta. Ta lovišta dala su mi odlične trofeje, posebno srneće kojima se izuzetno ponosim. Takođe, imam i trofej divljeg veptra, a naravno ne izostaje ni sitnija divljač kao što su zec i fazan kojih ni sam ne znam koliko imam. Ono što je vredno da se zna i što još jednom podvlačim, kod nas se lovaca zna da niko nema pravo da otpuca više nego što u lovište unese divljači. Ako nisi kadar da povećaš broj divljači, ako nisi

voljan da ih prihranjuješ zimi i vodiš o njima brigu, onda nemoj ni da pokušavaš da budeš lovac. Lov je, opet ponavljam, pre svega ljubav, a oni kojima je stalo isključivo da ubiju, a takvih, koliko vidim, ima danas među mladima posebno, treba ili da se sklone ili da povedu računa, priča Đorđe i dodaje: - Postoji nešto što se zove lovačka etika i tu nema pogovora. Nju nismo smislili ni mi ni naši prethodnici, ona je proizvod tradicije i ako želite da budete deo lovačke porodice morate je se pridržavati.

Svoju ljubav prema lovu, Đorđe je uspeo da prenese na svoje zetove. Sa njih, nada se, ona će preći i na mlade potomke koji će, svako u svoje vreme, noseći na ramenu dedinu i kasnije pradedinu pušku, obilaziti ista lovišta i na istom mestu, sa potomcima Đorđevih vršnjaka graditi neka nova prijateljstva i lovačko zajedništvo.

S. L.

BIKIĆ DO

RUSINI OBELEŽILI SVOJ NACIONALNI PRAZNIK

Na prostorima današnje Srbije žive 266 godina

U ime Skupštine AP Vojvodine prisutne je pozdravila Snežana Sedlar, potpredsednica Skupštine, a u ime lokalne samouprave zamenik predsednika Opštine Šid Zoran Semenović

Nacionalni praznik Rusina obeležen je protekle subote u Bikić Dolu i Šidu, a svečanost, desetu po redu, organizovali su Zavod za kulturu vojvođanskih Rusina, Nacionalni savet rusinske manjine, Opština Šid i KPD "Ivan Kotljarevski" iz Bikić Dola.

Program je počeo promocijom monografije o Rusinima u Bikić Dolu koja je održana u tamošnjoj osnovnoj školi. Jedan od autora ove monografije profesor Zdenko Lazor na promociji je rekao:

-Kada je želeo da skući sebi kuću čovek odlučio da to bude upravo u Sremu gde goste dočekuju hlebom i solju, rakijom i vinom, gde na padinama raste najbolja vinova

loza ali i gde se mešaju proizvodi mesnih preradevina u najbolje ukuse Srema. Davno je Srem nazvan i vinskim i svinjskim, a Sremci bez obzira iz kog dela da su sa ponosom to ističu jer jedan proističu iz drugog i jedan bez drugog ne mogu. Srem, Banat i Bačka tri su srca južnačka - kaže narodna izreka. Sremac sam, tim se dičim, iz vinskog Srema, iz srca vinskog dela šidske opštine, sa obronaka Svete Fruške gore, iz Bikića.

Svečanost je zatim nastavljena liturgijom u seoskoj crkvi Uspenja presvete Bogorodice. Nakon toga otvorene su izložbe Mirjane Barna i Olge Lukač, uz postavku etno stola Udruženja žena "Bikićanke".

Nakon toga, manifestacija je nastavljena u Šidu, gde je u Narodnoj biblioteci "Simeon Piščević" otvorena izložba slika Dragice Živković Lele i Anđelke Antičević. U večernjim satima u sali Kulturno obrazovnog centra Šid održana je svečana akademija na kojoj su učestvovali mešovita pevačka grupa Kulturno prosvetnog društva "Ivan Kotljarevski", Nacionalni orkestar Rusina, kao i gosti iz Đurđeva, Novog Sada i Ruskog Krustura i glumac Vladimir Balaščak.

U ime Skupštine AP Vojvodine prisutne je pozdravila Snežana Sedlar, potpredsednica Skupštine koja je istakla da je očuvanje nacionalnog identiteta, negovanje tradi-

Svečana akademija u sali Kulturno obrazovnog centra Šid

cije i poboljšanje položaja svih nacionalnih manjina koje žive na teritoriji Republike Srbije zajednički cilj i prioritet republičke i pokrajinske administracije. Slaviša Rac, predsednik Nacionalnog saveta Rusina rekao je da Rusini imaju čime da se podiče i da oni već 266 godina žive na prostorima današnje Srbije, a da se Dan Rusina slavi u svim državama u kojima žive.

Lokalna samouprava u Šidu ponosna je na zajednički suživot i vodi posebnu brigu o nacionalnim manjinama. Zamenik predsednika Opštine Šid Zoran Semenović istakao je da je šidska opština jedna od opština u kojoj živi najveći broj Rusina i da su oni ravnopravni sa svim drugim stanovnicima ove opštine.

S. Mihajlović